Orwell, totaliterizm ve İspanya

sayfa: 8

Öldürücü bir tehdit nükleer silahlar

sayfa: 5-6

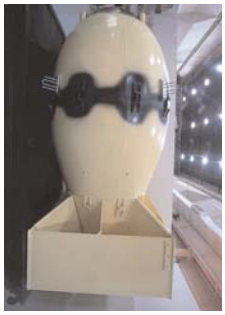

sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

DEVRİMCİ ANTİKAPİTALİST GAZETE

SAYI: 309 ■ 26 Ocak 2008 ■ 1 YTL

Dünya borsaları sallanıyor

Küresel kapitalizm duvara çarptı

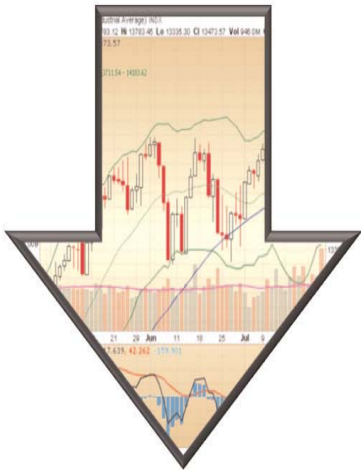

Amerika'da başlayan emlak kredileri krizi, bir mali krize dönüşme eğilimi ile sürüyordu.

ABD ve diğer emperyalist ülkelerin merkez bankaları bir süredir yaptıkları müdahalelerle bir krizin gelmesini engellemeye çalıştılar. Ama sonunda dünya borsaları son yılların en büyük çöküşünü yaşamaya başladı.

Bu gelişmenin yakın zamanda nasıl evrileceği henüz belli değil, ancak büyük bir krizin gelmekte olduğu açık.

Gerek finans kuruluşları gerekse de sanayi kuruluşları derin bir krize hazırlanıyorlar.

Gelmekte olan kriz küresel sermayenin duvara toslamasıdır. Zaten daha şimdiden yeni-liberal politikalardan sapmalar başladı.

İngiltere hükümeti kriz içindeki Northern Rock bankasını kamulaştırırken yıllardır şampiyonluğunu yaptıkları yeni-liberalizmden saptı. Benzer eğilimler dünyanın bir çok ülkesinde ortaya çıkıyor ve daha da yaygınlaştığını kriz derinleştikçe göreceğiz.

Kriz Türkiye'yi de vuracak. Öğretmenlerin ücretlerini yüksek bulan anlayış giderek bütün emekçilerin ücretlerini yüksek bulacak. Tüm emekçi haklarına karşı saldırı başlayacak.

YÖK'ün üniversiteleri paralı yapma eğilimi, SSGSS ile emekliliğin budanması bu saldırının diğer ilk işaretleri.

Krize tek bir yanıt var. Sermaye sınıfı krizin yükünü bizim sırtımıza yüklemeye çalışacak, biz ise direnerek cevap vereceğiz. Tüm kazanımlarımızı sonuna kadar mücadele ederek savunacağız.

YÖK ne istiyor?

YÖK Başkanı Yusuf Ziya Özcan 7 Ocak 2008'de Gaziantep'te yaptığı bir açıklamada "Üniversiteleri paralı yapalım, ihtiyacı olan öğrenciye burs verelim. Öğrenciler parayı sonra geri ödesin" dediğinde niyetini açıkça ortaya koymuştu.

Getirmek istediği sistem ve niyet YÖK Başkanı'nın orijinal fikri değil. Haziran 2007'de Dünya Bankası (DB) tarafından yayınlanan "Türkiye Yüksek Öğretim Politikaları incelemesi, Türkiye'de Yüksek Öğretim için Stratejik Yönelimler" adlı raporunda şu ifadeler geçiyor:

"Yüksek öğretimin finansmanında kamunun rolü azaltılmalı, öğrencilere kredi verilerek, bu ücret mezun olduktan sonra tahsis edilmeli. Üniversite mezunlarının geliri lise mezunlarından fazladır. Dolayısıyla yüksek öğretimde finansman maliyetleri, hükümetlerle öğrenciler arasında paylaşılmalıdır. Bu sayede öğrenciler eğitimlerini daha da ciddiye alır ve eğitimleri için para ödediklerinde eğitimlerini daha çabuk tamamlarlar."

Piyasa üniversiteleri

Dünya Bankası öz itibarıyla söylemiş. Niyet eğitimi özelleştirmek ve piyasa modeline uygun hale getirmek. YÖK Başkanı'nın söyledikleri de bunun kötü tekrarından başka bir şey değil.

Eğitim-Sen getirilmek istenilen sistemin açık bir saldırı ve bu saldırının üç ayağı olduğunu söylüyor.

Birincisi, sermaye çevreleri için gerekli iş gücünü üreten ve sermayenin AR-GE faaliyetlerini sürdüren bir yüksek öğretin modeli.

İkincisi, üniversite eğitimi ayrıcalıklı hale getirilerek zenginle yoksul arasındaki fark daha da derinleştiriliyor. Ek olarak özel üniversitelere daha fazla kaynak aktarılması planlanıyor.

Üçüncüsü, iş güvenliğine ilişkin tehdit. Araştırma görevlileri kadrodan çıkartılıp, burslu öğrenci statüsüne dönüştürülüyor. Ve araştırma kaynaklarına sınır getiriliyor.

AKP, sağlık gibi eğitimde de özelleştirmeyi tamamlamak istiyor.

Hrant'ın arkadaşları: 'Adalet istiyoruz'

Türkiye'nin birçok yerinde de cinayeti unutmadıklarını söyleyen binlerce insan sokağa çıktı: Ankara, Bursa, Denizli, Eskişehir, Adana, Konya, Mardin, Çanakkale, Şırnak bu yerlerden sadece bazıları. Gösterilerdeki temel vurgu milliyetçilik karşıtı halkların kardeşliği vurgusuydu.

Hrant Dink'in katledildiği Agos Gazetesi'nin önünde sabah saatlerinden itibaren toplanan binlerce insan hep bir ağızdan 'Hepimiz Hrant'ız, Hepimiz Ermeniyiz' diyerek yürütülen milliyetçi kampanya ve saldırganlığa prim vermediklerini ve Hrant'ı unutmadıklarını açıkça sergilediler. Binlerce insan ortak duruş ve vakurla bu işin peşini bırakmayacaklarını gösterdiler.

Cinayetin üzerinden 1 yıl geçmesine rağmen pek çok karanlık nokta hala aydınlatılmadı. Yargı, ordu ve emniyet sanki el ele vermiş bir şekilde davanın seyrini değiştirecek ve her şeyin açığa çıkmasını sağlayacak gelişmelerin üzerini örtüyorlar. Cinayetin hangi silahla işleneceğini dahi bilen polis ve jandarma yetkilileri soruşturmanın derinleştirilmesini engelliyorlar. Katili bir kahraman mertebesine çıkartıp poster altında fotoğraf çektirilen görevliler hakkında soruşturma izni verilmiyor. Asıl önemlisi tetikçilerin arkasındaki gerçek sorumlulara ulaşılamıyor. Ve Hrant Dink Cinayeti bütün bu engellemelerden dolayı boşlukta asılı olarak duruyor. Fakat 19 Ocak'ta sokağa çıkan yığınlar ve yüz binler tetikçilerden sorumlulara kadar geniş yelpazeyi biliyorlar.

Bu yüz binler göz göre göre katledilen Hrant Dink ve gelecekleri için bu işin hesabını sormaya ve mücadele etmeye hazırlar.

Yargıtay'dan, Danıştay'dan ard arda muhtıralar

Yasağı kaldır, sorun çözülsün

Uzun yıllardır türban konusunda tartışmalar devam ediyor. Kemalist kanada göre türban siyasi bir simge ve türbana serbestliğin savunulması devletin temel niteliklerine açık bir saldırı.

Tayip Erdoğan ise geçtiğimiz günlerde yaptığı bir açıklamada, siyasi bir simge dahi olsa türbanın serbest bırakılması gerektiğini söyledi. MHP de türbanın serbest bırakılması için anayasa değişikliği teklifinde bulunarak AKP'ye destek verdi.

Yargıya dokunulmaz

Türban için yeni bir düzenlemenin yapılacağının anlaşılmasıyla Yargıtay ve Danıştay başkanları arka arkaya açıklama yaptılar. Yargıtay başkanı böyle bir girişimin toplumsal iç çatışmaya yol açacağı tehdidinde bulunurken, Danıştay ise yargı kararlarının değiştirilemeyeceğini ve teklif dahi edilemeyeceğini buyurdu.

CHP ise bildiği yoldan yürüdü. Baykal türbanın erkek egemen bir toplumun sembolü olduğunu söyleyerek, kadınlara türbanın erkekler tarafından zorla giydirildiğini söyledi.

Yargıtay ve Danıştay başkanlarının açıklamaları demokrasiyi sindiremediklerinin bir simgesi. Bu açıklamalarda yargıyı, yasama ve yürütmenin yani seçimle iş başına gelmiş meclisin üzerinde görme eğilimi var. Yani meclisler gelip geçer, bu devletin gerçek sahibi ve koruyucusu yargıdır. İsterse bir hükümet halkın büyük çoğunluğuyla iktidara gelsin, yargı hükümetinde, toplumunda hatta her şeyin üzerindedir. İşin ilginç yanı her iki başkan da demokrasinin gereği için konuştuklarını söylüyorlar.

Kaş yapayım derken

Baykal'ın yaklaşımı ise kadınları her denileni yerine getiren bir meta olarak gören ayrımcı bir anlayış. Bu yaklaşım kadının türbanı bir tercih olarak taktığını reddediyor. Yani üniversite kapılarında eğitim özgürlüklerinin engellenmesine karşın mücadele eden kadınlar zorla türban taktırılmış birer kukla. Bu anlayış ayrımcı olduğu kadar, en basit toplumsal analizlerden de oldukça uzak.

Türbana da özgürlük

Solun genel eğilimi de ana akım CHP'den çok uzak değil. Onlara göre türbanın serbestliği mücadelesi bir özgürlük mücadelesi değil. Bu kafada Yargıtay ve Danıştay kafasından ayrı değil. Sanki özgürlük mücadelesi bu kesimlerin tekelinde ve dışına çıkılamaz.

Bugün demokrasi konusunda tutarlılığını kanıtlamak isteyen herkes için türban temel olgulardan biri.

Genel giyim kuşam özgürlüğünün içinde türbana özgürlüğü savunmak demokrasinin tutarlılığı için gerekli. Anayasa elbette sadece, türban konusunda değil daha yüzlerce konuda yasaklarla dolu. Ama bu yasaklara karşı tutarlı bir mücadele aynı zamanda türbana özgürlüğü de içeriyor.

Fazıl Say'dan 301'e hayır!

"TCK'nın 301. maddesinin kaldırılması yönünde ilk imzayı ben verdim."
"Ben Orhan Pamuk'un yanındaydım, o da benim"

Dağlıca Yüce'ye yıkılıyor

Dağlıca baskınının üzerinden epey geçti ama yankıları halen devam ediyor. 36 saatlik çatışma sonrası 12 asker hayatını kaybetmiş, 8 asker de kaçırılmıştı. Olaylar açığa çıktıkça bir ihmaller zinciri ortaya çıkmıştı. Örneğin taburun başında rütbeli bir komutan yoktu. Komutanlar ya düğünde ya da izindeydi. Ve 36 saatlik çatışma boyunca tabura yardım gitmemişti.

Tüm bu olan bitenlerin sonucu olarak şimdi, kaçırıldıktan sonra teslim alınan 8 asker olayların sorumlusu olarak yargılanıyor ve haklarında ağır cezalar isteniyor. Genelkurmay patentli medya çoktan askerlerin ipini çekti ve hain olarak damgayı vurdu. 8 askerden beşinin Kürt olması da daha saldırganca davranmalarına neden oldu. Böylece Türk Silahlı Kuvvetleri'nin üst düzeyi Dağlıca'nın intikamını almış oluyor.

İliştirilmiş medya

Baş hain olarak ilan edilen er Ramazan Yüce avukatı aracılığıyla hakkında yürütülen bütün iddiaları reddediyor. Kendisi çatışmaya katılırken 23 askerin çatışmadan kaçtığını söylüyor. Genelkurmaya iliştirilmiş medyanın tabii ki ilgisini çekmiyor bu haber.

Dağlıca'da ne olup bittiğini tartışmanın fazla bir anlamı yok. Dağlıca çatışması bir neden değil bir sonuç. Ülkede barışı isteyenleri susturup savaş politikalarını uygulayanların yarattığı bir sonuç. Savaşlarda her zaman rütbesizler, yoksullar kaybederler. Tepedekiler her türlü sorumluluktan kaçar. Sorumluluklarının altında ezilenler yine yoksullar olur. Dağlıca'da olan da budur.

sosyalist işçi

Hrant'ı andık

19 Ocak günü Hrant'ı andık. Rakel'i bir kere daha dinledik. Binlerceydik. Cenazede olduğumuz gibi sessizdik ama öfkeliydik. Sessizdik ama sesimiz çok gürdü.

Rakel Dink hesap sordu. Katilin arkasındaki gerçeklerin hala neden ortaya çıkarılmadığını sordu. Adalet istedi.

Aradan geçen bir yıl boyunca aralıksız bir kampanya sürdürüldü. Hrant'ın katilinin her davasına gidildi. AGOS'un her duruşmasına gidildi. Ne Hrant ne de AGOS davaları unutturulmadı.

Irkçılığa, milliyetçiliğe karşı kampanya yapanların bu tutumu açık ki Hrant anmasının boyutlarını etkiledi.

Milliyetçilik yükselen tehlike mi?

Basına bakılırsa Türkiye'de yükselen bir milliyetçi dalga var. Türk milliyetçiliği kabarıyor. Sokağa bakıldığında da zaman zaman bu iddiayı destekleyen bir ortam görebiliyoruz.

Hrant'ın cenazesine katılanların muazzam büyüklüğü, "hepimiz Ermeniyiz" sloganının çarpıcı radikalliği bütün 2007 yılını etkiledi. Her türden milliyetçi bir yıl boyunca Hrant'ın cenazesinin etkisini kırmaya çalıştı ama başarılı olamadılar.

Seçimlerden hemen önce başlatılan Cumhuriyet mitingleri alabildiğine abartıldı. Hiçbiri Hrant'ın cenazesine yaklaşamadı bile. Üstelik 22 Temmuz'da her türden milliyetçi ağır bir tokat yedi.

MHP ve BBP geçen seçimlerden daha az oy aldı.

CHP ve DSP'de geçen seçimlerden daha az oy aldı.

Yurtsever TKP geçen seçimlerden daha az oy aldı.

Türkçülüğe doğru adım adım ilerleyen İşçi Partisi geçen seçimlerden daha az oy aldı.

22 Temmuz seçimlerine milliyetçilik yapmadan giren AKP oylarını büyük ölçüde arttırdı. Bir de Baskın Oran ve Ufuk Uras kampanyaları 22 Temmuz'dan başarıyla çıktılar.

22 Temmuz açık ve netçe gösterdi ki milliyetçiliğin hiçbir türü gelişmiyor.

Dağlıca olayından sonra da basının desteği ile bir milliyetçi dalga yükseltil-s meye çalışıldı. Yüzlerce gösteri oldu. Ama katılımları çok küçüktü. 100 orada, 40 burada. Bütün çabaya rağmen bu dalga da büyütülemedi.

Cevap Hrant'ın anma gösterisinde verildi.

Bugün açık ki milliyetçiliğe karşı olanlar azımsanmayacak bir gücü oluşturuyorlar. Tek sorun örgütsüz olmamızdır.

Kitlesel sol bir örgüt acil, hem de çok acil bir gereksinimdir. Ancak bu var olan sol örgütlerin bir araya getirilmesi ile gerçekleşemez. Hrant'ın cenazesine katılan devasa kalabalık, anmaya katılan binler bunun açık göstergesi. Baskın Oran ve Ufuk Uras kampanyalarının gönüllülerinin niteliği bir başka gösterge.

Krizin ilk dalgaları

Sosyalist İşçi'nin baskıya hazırlandığı saatlerde bütün dünya borsalarında yüzde 5 ila 10 arasında düşüşler yaşandı. Önce Asya ardından Avrupa borsaları panik içindeydi. Sosyalist İşçi basılırken bu paniğe ABD borsalarının nasıl karşılık vereceğini göreceğiz. Büyük olasılıkla orada da büyük düşüşler yaşanacak ve bu panik en az bir süre devam edecek.

2008 yılının ilk sayısında Sosyalist İşçi "Kriz Kapıda" diyordu. Şimdi kriz kapıdan içeri giriyor.

Henüz krizin başlayıp başlamadığını bilmiyoruz. Yakında göreceğiz, ama şunu iyi biliyoruz ki kriz ya geldi ya da geliyor.

Finans kurumları krizi iyice hissediyorlar. Birbirlerine kredi vermeyi kesmeye başladılar. Birçok büyük finans kurumu ya işçi çıkarmaya başladı ya da hazırlanıyor. Onları açık ki sanayi kuruluşları izleyecek. Büyük tensikatlar da kapıda.

Ekonomik kriz hızla bütün dünyayı vururken bir dizi başka gelişme daha var.

Emperyalist Amerika dünyanın bir dizi bölgesinde tam bir batağa batmış durumda.

Irak'ta çözümsüzlüğü ortada. Afganistan'tan da kendi seçtirdikleri devlet başkanı çözümü Taliban ile anlaşmakta arıyor.

2007'nin bitimi ile 2008'in başlaması arasında ABD için çok önemli olan iki bölgedeki iki ülke daha ciddi krizlere yuvarladı: Pakistan ve Kenya.

Ve aynı günlerde petrolünün fiyatı 100 doları aştı. Bugün dolar diğer başlıca para birimleri karşısında değer kaybederken petrolün fiyatı da düşmeye başladı.

Kriz dünyada büyük bir çalkantı yaratacak. Bütün dünyada egemen sınıflar krizin yükünü işçi sınıfına aktarmaya çalışacaklar. Bu işçi sınıfına büyük bir saldırı demek.

Ancak bunun yanı sıra büyük emperyalist güçler arasında da çelişki keskinleşecek. ABD'ye karşı başta Çin olmak üzere Rusya, AB ve Japonya. Daha şimdiden bu ülkeler silahlanmaya büyük miktarlar ayırmaya başladılar.

Bütün bunlar karanlık bir gelecek demek. geleceği aydınlatacak tek güç işçi ve emekçileri direnişi olacak. Bu ise ancak güçlü, yığınsal emekçi partileri ile mümkün.

Ezenlerin milliyetçiliğinin nedeni, ezilenlerin milliyetçiliği mi?

Son zamanlarda Türk milliyetçiliğinin yükselişini Kürt milliyetçiliğine bağlayan "sosyalistler" çoğalmaya başladı. Bu nedenle "biz bütün milliyetçilere eşit mesafede dururuz" tutumu güçleniyor.

Bir başka "solcu" kesim ise Kürt milliyetçiliğinin işçi ve emekçi sınıfları bölmekte olduğunu söyleyerek Kürt hareketi ile arasına mesafe koymakta.

Bu her iki anlayış ta aslında ustaca saldırı altındaki Kürt hareketinden uzaklaşma yöntemi. Yani savunanlar için bir korunma yolu.

Ezen ulusun milliyetçiliği ile ezilen ulusun milliyetçiliği aynı şey değil. ezen ulus m illiyetçiliği bölücü olan. Ezilenin haklarını tanımayan, kenasdi ulusunun egemen sınıflarının yanında yer alan bir işçi sınıfı, yani milliyetçilik tarafından kuşatılmış bir işçi sınıfı hakları tanınm ayan, kimliği reddedilen bir halkın dolstu olamaz. Dolayısıyla ezilen ulusun emekçileri ile yanyana gelemez. Ortak mücadele demez. Etmekte zorlanır.

Aynı şekilde hakları tanınm ayan, kimliği reddedilen bir halkın emekçileri de kendilerini ezen ulusun egemen sınıfı ile aynı tutumu alan emekçilerle ya da solcularla yanyana duramaz. İşte emekçi sınıflar içinde bölünmenin nedeni budur yani ezme, ezilme ilişkisidir.

Bu durumda sosyalistler işçi, emekçi hareketini birleştirmek için öncelikle ezen ulusun işçi ve emekçileri arasında ki milliyetçiliğe, şovenizme karşı mücadele etmek zorundadır. Bu mücadele ezen ulusun işçi ve emekçilerinin özgürlüğü için de mücadeledir. Ezenin parçası olan bir emekçi sınıf özgür olamaz. Şovenizme karşı mücadele bu nedenle ezen ulusun emekçilerinin özgürlük mücadelesidir.

Kürt milliyetçiliği güçlü bir sosyalist hareket olmadığı sürece kaçınılmazdır. Sosyalizmin kazanılması ile birlikte ulusal sorunun da çözüleceğini savunan sürekli devrim anlayışına sahip güçlü bir devrimci işçi örgütü olmadığı sürece milliyetçiliğin ezilenin emekçilerine de hakim olması kaçınılmaz. Ancak bu milliyetçilik ezen ulusun emekçilerinin en güçlü dostudur. Nitekim Türkiye'de yaşanan pratik tam da budur.

Sorunu Kürt milliyetçiliğinde arayan "sosyalistler" asıl olarak egemen sınıfın saldırısından yılan ve hakim ideolojiyi, egemen sınıfın ideolojisini kabul edenlerdir.

Küresel ısınma yokmuş!

Küresel ısınma üzerine binlerce bilim insanı hergün binlerce ve binlerce sayfa yayın yapıyor. Dünyada artık hemen hemen herkes küresel ısınmanın nedenlerini ve dehşet bir biçimde insanlığı tehdit ettiğini biliyorlar. Artık kimsenin ve hatta George Bush'un bile reddedemediği bir gerçek küresel ısınma, küresel iklim değişimi.

Ne var ki Türkiye'de bir "red"ci çevre varki en komik argümanları "harman"layarak küresel ısınmanın olmadığını anlatıyor. Bu komik adamlar küresel ısınma tehdidi olduğunu söylemenin emperyalizmin oyunu olduğu iddia ediyor.

Doğrusu küresel ısınma bütünüyle kapitalizmin ürünü. Bu nedenle küresel ısınmaya karşı çıkanlar aynı zamanda antikapitalist ve bu nedenle her yürüyüşlerinde, bu yürüyüş ister küresel ısınmaya, ister savaşa, ister nükleer enerjiye, ister cinsiyetçiliğe ve isterse sağlık reformu diye yuttturulmaya çalışılan SSGSS'ye karşı olsun hep "biz antikapitalistiz" diye bağırıyorlar.

Ayılar bile anladı, saçmalığı "harman"layarak küresel ısınmayı "red" edenler anlamadı

Çalışanlar sosyal yıkıma karşı sokağa iniyor

AKP'nin yeni-liberal saldırısına karşı öfke büyüyor

AKP'nin Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası hızla yasalaştırma girişimine karşı sendikalar harekete geçti.

KESK, TTB, DİSK, TMMOB, Diş Hekimleri Odası yöneticileri İstanbul'dan Ankara'ya iki günlük yürüyüş yaptı. Ankara'da basın açıklaması yapan sendikalar yasanın derhal geri çekilmesini talep etti. Türk-İş'e bağlı sendikalar İstanbul'da yürüdü. Türk-İş Konfederasyonu üyesi Petrol-İş yasaya karşı genel grev çağrısı yaptı. T. Kamu-Sen, 1 saatlik işe geç gitme eylemi etkili oldu ve bir çok işkolunda çalışanlar baskıyla karşılaştı. Geçtiğimiz hafta AKP'nin yeni-liberal saldırına karşı 10 bin çalışan sokağa çıktı.

Sendikalar birlikte mücadele ederse genel grev ve kitle gösterileri gerçekleşebilir

Hava değişiyor

İktidarının ikinci döneminde, oylarını artırıp daha da güçlenen AKP çalışanlara karşı büyük bir saldırı başlattı.

Sağlığın ve sosyal güvenliğin özelleştirilmesini hedefleyen SSGSS'yle birlikte ilk kez karşısında güçlü bir sendikal muhalefet buluyor. Emeklilik için çalışma süresinin 9000 güne çıkarılma girişimi, düşük ücrete mahkum, emeklilik için gün sayan çalışanların öfkesini artırdı. Sendikaları harekete geçiren tam da bu.

AKP'nin SSGSS'de ısrar edeceği, ayrıca kamu harcamalarını kısmak için başka girişimlerde de bulunacağı açık.

Sokağa çıkan sendikal hareketin kitleselleşmesi ve Petrol-İş'in çağrısını yağtığı genel grev silahını kullanması çalışanların birliğine bağlı. Türk-İş, Hak-İş, KESK, DİSK ve diğer sendikalar yeni-liberal saldırganlığa karşı birleşirse bu çalışanlarının çoğunluğunu mücadeleye çekebilir. Bu laik-dinci suni saflaşmasıyla gücünü koruyan AKP'nin en korktuğu şey.

- 13 yılda borç faizlerine 400 milyar dolar ödendi.
- AKP 5 yılda 200 milyar dolar fazi ödemesi yaptı.
- 2001'de 113 milyar dolarlık dış borç bugün 215 milyar dolara ulaştı. Faizleri yüksek tutma temel politika.
- Türkiye IMF'ye en borçlu ülke ve her geçen daha fazla gelir IMF'ye, alacaklı olan şirketlere aktarılıyor.

- Asgari ücret açlık sınırı altında.
- Ücretler genel olarak geriliyor.
- Emekli maaşları indirilmek isteniyor.
- Yarı zamanlı çalışma dayatılıyor.
- Hastaneler satılacak,
- Sağlık ocakları kapatılacak.

Sağlık ve emeklilik hakkımı koruyacağım!

Yeni-liberal saldırganlığa karşı kampanyaya katıl!

İstanbul: (0539) 982 22 17
İzmir: (0533) 445 34 68
Ankara: (0543) 417 06 63
Bursa:(0542) 500 23 22

Tersanede bir ölüm daha

AKP Türkiye ekonomisinin büyümesiyle gurur duymamızı önerse de insanlık dışı çalışma koşullarına iş kazaları eşlik ediyor.

Geçen hafta 19 yaşındaki tersane işçisi Onur Bayoğlu son yedi ayda Tuzla tersanelerinde ölen 13. işçiydi. Üç haftada 6 madenci kaza sonucu yaşamını yitirdi.

AKP çalışanların haklarını titizce kısıtlarken, patronlara iş güvenliği sağlamalarına dönük herhangi bir baskıda bulunmuyor.

DB: 'Öğretmen maaşlarını indirin'

Dünya Bankası (DB) Türkiye Direktörü Ulrich Zachau'nun öğretmen maaşlarının indirilmesini istemesine Eğitim-Sen bir basın açıklamasıyla yanıt verdi.

DB temsilciliği önüne siyah çelenk bırakan Eğitim-Sen'liler öğretmen maaşlarının OECD (kalkınmakta olan ülkeler) ülkeleri arasında yüksek olduğu iddiasına karşılık verdiler. OECD raporlarındaki verilere göre Türkiye'de öğretmen maaşları düşük, daha çok çalışıyorlar, daha çok öğrenciyi okutuyorlar ve daha fazla yıpranıyorlar.

Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik ise öğretmen maaşlarını yüksek olduğunu, ancak indirmeyeceklerini söyledi.

Ortalama öğretmen maaşı 820 YTL. Türk-İş tespit ettiği 688,05 YTL'lik açlık sınırının birazcık üzerinde, ancak 4 kişilik bir ailenin asgari geçim harcamalarını karşılamaktan uzak.

GÖRÜŞ

Özel silahlı adam müfrezeleri

Tayyip Erdoğan, "Bir rektör çıkıp darbe çağrısı yapıyor. Kimsin sen ya? Otur oturduğun yerde. Orduya akıl verme, ordu ne yapacağını senden iyi bilir" demiş. Gazetelere göre, söz konusu kişi Giresun Üniversitesi Rektörü Osman Metin Öztürk'müş. Merak ettim, kim bu herif diye.

Rektörün web sitesindeki bilgilere göre, üniversiteyi bitirdikten sonra Kara Harp Okulu Öğretim Üyeliği (1978-1984) ve Türk Genelkurmay Başkanlığı'nda Andlaşmalar Dairesi'nin Hukuk Müşavirliği (1984-1995) yapmış. ("Türk" Genelkurmay'ı diye kendisi belirtmiş, çok memnun oldum, yoksa bu vatansever adamın Uganda Genelkurmay'ında müşavirlik yaptığını sananlar olabilirdi).

Sitede, "Bazı tespitler ve sorular" başlıklı, tüm psikiyatri ve paranoya meraklılarının muhakkak okuması gereken bir bölüm de var. Tespit ve sorulardan biri şöyle, örneğin:

"Yabancılar Türkiye'de cirit atıyor. Erzurum'da bir Sırp donmak üzereyken öğrenciler tarafından kurtarılıyor… Giresun'da Amerikalılar envanter çıkarmış… Elazığ'da Amerikalılar Harput'u araştırıyor… Bor, altın, uranyum bulunan yerlerden turistler(!) hiç eksik olmuyor… Bir taştan ibaret olan kilise kalıntıları, AB fonlarından hemen finanse edilerek ibadete açılıyor… Bakanlıklarımızın koridorlarında yabancılar hiç eksik değil… Önemli stratejik kurumlarımız bir bir özelleştirildi yabancıların eline geçti…

Ne oluyor? Bu ülkeyi yönetenlerin bunları görmemesinin anlamı nedir?"

Verdiği linkler arasında Yeni Çağ gazetesi, Müdafa-i Hukuk dergisi ve türksözü.com var. Bu sonuncusundan Türkçü Sohbet Otağı'na girmek, tatlı tatlı sohbet ettikten sonra da Bozkurt dergisine geçmek mümkün.

Kısacası, Giresun Üniversitesi'nin rektörü su katılmamış faşist.

Erdoğan'ı kızdıran yazısında, Amerika'nın Ortadoğu'da Şii yayılmacılığına karşı bir Sünni cephe yaratmaya çalıştığını ve Türkiye'yi buna katmaya çalıştığını anlatıyor. Doğrusu, pek de yanlış değil.

Şu saptaması da yanlış değil:

"Türkiye'nin çıkarı, İsrail-Filistin anlaşmazlığının sona ermesinde değil, devam etmesindedir. Çünkü, İsrail-Filistin anlaşmazlığının sona ermesi demek, bölgede dikkatlerin buradan Türkiye'nin güneyine çevrilmesi ve Türkiye'yi kendisini sıkıntıya sokacak daha ciddi ve büyük sorunlarla karşı karşıya kalması demektir". Yani, diyor ki, Filistin sorunu çözülürse, Allah korusun, gözler Kürt sorununa dönecek, zor durumda kalacağız.

Ve nihayet, Erdoğan'ı öfkelendiren saptamada da, ne yalan söyleyeyim, bir yanlış yok:

"Sıcak gelişmelere angaje olmuş ve dolayısıyla gücünü buralara aktırmış ve dağıtmış bir Silahlı Kuvvetlerin, içeride rejimin değişmesini önlemedeki rolünün de ciddi şekilde gerileyeceği şüphesizdir". Yani, diyor ki, orduyu Ortadoğu'ya yollarsak, içerde asayişi temin etmek ve gerekirse darbe yapmak görevini kim yerine getirecek?

Adam haklı. Engels, devleti tanımlarken şöyle der: "İkinci ayırdedici özellik, bizzat silahlı güç halinde örgütlenen halkla artık doğrudan doğruya aynı şey olmayan bir kamu gücünün kuruluşudur. Bu özel kamu gücü zorunludur; çünkü, sınıflara bölündükten sonra, halkın özerk bir silahlı örgütlenmesi artık olanaksız hale gelmiştir... Bu kamu gücü her devlette vardır; yalnızca silahlı adamlardan değil, maddi eklentilerinden de... hapishanelerden ve her türlü ceza kurumundan da oluşur".

Lenin de der ki, "Engels, toplumdan doğan, ama onun üstünde yer alan ve gitgide ona yabancılaşan ve devlet denilen bu 'güç' kavramını geliştirir. Bu güç başlıca neye dayanır? Elleri altında hapishaneler vb. bulunan özel silahlı adam müfrezelerine".

Devlet ve onun temel kurumlarından biri olan ordu, toplumda sınıflar ortaya çıktıktan sonra altta kalan sınıfları bastırmak için ortaya çıkmıştır. Bunu faşistler iyi biliyor da, ordudan medet uman ulusal solcular çakamıyor!

Roni Margulies

Kenya'da soykırım

Alper Ard

Halen devam eden ve bir türlü sona erdirilemeyen Sudan ve Ruanda soykırımlarının yanında Kenya'da da yeni bir soykırım tehlikesi baş gösterdi.

30 Aralık'ta yapılan başkanlık seçimlerine hile karışınca iktidardaki diktatör Mwai Kibaki hükümetine karşı halk sokağa döküldü. Çıkan çatışmalarda 600'ü aşkın kişi öldü ve 180.000'den fazla insan evlerini terk etmek zorunda kaldı. Kriz gittikçe büyüyor. Kibaki hükümeti halen muhalefetin barışçıl gösteri taleplerini kanla bastırıyor.

30 Aralık'ta yapılan başkanlık seçimlerine hile karışınca iktidardaki diktatör Mwai Kibaki hükümetine karşı halk sokağa döküldü. Karşılık sert oldu, göstericilerin üzerine ateş açıldı ve 600'den fazla insan yaşamını yitirdi.

Kabile kavgası mı?

Gelinen noktada medya yaşanan kargaşayı etnik temizliğe dönüşen bir kabile kavgası olarak göstermekte ısrarcı. Çatışmanın iki tarafı da eşit olarak kafayı yemiş fanatikler olarak sunuluyor. Kapitalizm üçüncü dünyaya ırkçı gözlüklerle bakmaya devam ediyor ve olaylar ne yöne saparsa sapsın hikaye bize ilkel siyah adam göndermesiyle birlikte veriliyor. Egemenlerin gülünç vahşet açıklaması: Ülkeler arası savaşlar modern ve kimi zaman gereklidir, ama kabileler arası savaşlar ilkeldir.

Kenyalılar kendilerini şu ya da bu kabilenin üyesi olarak görüyor olabilirler. Fakat bu yaşanan krizi zerre kadar açıklamaz. Sadece insanların uğradıkları haksızlıklara karşı kendilerini en yakın gördükleri örgütlenmeye sarıldıklarını açıklar.

Ama emin olun Kenyalıların talepleri herhangi bir ülke halkının talepleriyle aşağı yukarı aynı. İşsizlikten muzdaripler, asgari ücret istiyorlar, kendilerine ait toprak istiyorlar, karınlarının doymasını, sağlık güvenceleri olmasını, bankaların ATM kartlarına uyguladığı fahiş faizlerin silinmesini, hükümetin işlediği yolsuzlukların faturasını kendi ceplerinden ödemek zorunda olmamayı istiyorlar.

Küresel sermaye devrede

Olayın vahametinin sadece Kibaki'den veya benzeri yerel diktatörlerden kaynaklanmadığını görmek gerekiyor.

IMF tüm despotlukları ve yolsuzlukları alt alta toplandığında bile Kibaki hükümetine mali destek sağlamaktan geri durmadı, ve Kenya hükümetinin ekonomik iyileşmedeki kararlılığını her dönemeçte övdü. Benzer övgüler Dünya Bankası'ndan da geldi.

Kenya'daki yabancı yatırımları temsil eden çokuluslu şirketler ve örgütler krizin patlak vermesinden hemen sonra, tarafların derhal uzlaşmasını talep eden ve her iki tarafın da eşit temsil edileceği bir ulusal birlik hükümeti kurulmasını öneren ortak bir açıklama yayınladılar. Bu krizin işlerin akışına engel olmasından rahatsızlar, soykırım ya da değil her neyse dükkanın önünü kapatmamasını istiyorlar.

Küresel ısınma öldürüyor

Kapitalizmin yaşanan katliama tek etkisi diktatörlere destek vermesi değil. Yaşanan son kuraklıklardan sonra geçen yıl rekor düşüş yaşayan ekinler, Kenya halkını açlığın sınırına getirdi. BM genel sekreteri Ban Ki-moon'un Sudan'daki soykırımın kaynağı konusundaki görüşü sorulduğunda itiraf etmek zorunda kaldığı üzere küresel ısınma baş aktörlerden biri durumda. Kuruyan su havzaları için mücadele şimdiden vahşi bir hal almaya başladı.

Atmosferi ısıtan sera gazlarının salınımına karşı Bush'un Kyoto Anlaşması'nı imzalamadaki isteksizliğinin bedelini dünyanın en yoksulları bu sefer ve giderek artan bir şekilde kanlarıyla ödüyor.

http://tembelgezegen.blogspot.com/

Kıbrıs: 'Sınır kapıları açık tutulsun'

2003 Nisan ayında, kuzeydeki kitle eylemleri sonucunda açılmak zorunda kalan sınır kapıları, egemenler için sorun olmaya devam ediyor.

Sınır kapılarının açılması, adanın yeniden birleştirilmesi konusunda tatmin edici bir kesin çözüm olmasa da, iki halkın yakınlaşması yolunda olumlu bir adımdır.

Kapılar açıldıktan sonra her iki halkın da yoğun bir şekilde diğer tarafı ziyaret etmesi, yeni dostluklar kurulması, en önemlisi de yeni kuşakların birbirini tanıması barış yolunda bir adımdır. Ancak her iki tarafın egemenleri de bu olumlu adımdan rahatsız olmaya devam ediyor. Bu rahatsızlıklarının sonucunda, geçişlerde zorluklar yaratmak için çeşitli bahaneler üretiyorlar.

Geçtiğimiz aylarda Kıbrıslı Türkler açısından, sınır kapılarında yaşanan olumsuzluklar katlanarak arttı. Kuzeydeki hükümetten kaynaklı bu olumsuzluklar iki temel alanda kendini gösterdi. Bunlardan birincisi güneyden yapılan alışverişe yönelik estirilen gümrük terörü, diğeri de güneyde çalışan işçilerin geçişlerinde yaratılan engellerdir.

Şap bahanesi

Güneyde şap hastalığının görülmesinden sonra, hastalığı bahane gösteren yetkililer her türlü alışverişe engel çıkarmaya başladı. Şap bahanesi ileri sürülerek, kapılardaki işlemler yavaşlatılırken, aynı zamanda her türlü alışveriş didik didik incelenmeye başladı. Kıbrıslı Türkler arasında huzursuzluğun yaygınlaşması ve Türkiye'de de şap hastalığı olduğu halde aynı uygulamaların Türkiye için gerçekleştirilmemesine tepkilerin artması üzerine hükümet yeni bahaneler ileri sürmeye başladı. Yeni bahanelerin temelini ise alışveriş tutarını düzenleyen Yeşil Hat Tüzüğü oluşturdu. Uygulamalar elinde çikolata ile geçiş yapmakta olan bir çocuğun elinden çikolatanın alınması ve güneyden saksı çiçeği alan yaşlı bir kadının tutuklanması ile doruk noktasına varınca, öğretmen sendikaları öncülüğünde bir tepki hareketi gelişti. Militan bir eylemlilik ekibi, tutuklanmayı göze alarak güneyden alışveriş yaptı ve Kermiya sınır kapısından alışverişlerini göstere göstere geçti. Bu eylemden sonra olumsuz uygulamalar ip gibi kesiliverdi.

İşçilerin protestosu

Diğer yandan yoğun olarak güneyde çalışan Kıbrıslı türk işçilerin geçiş yaptığı Pergama kapısında, polis çavuşu aylardır gerçekleştirdiği geçiş işkencesini keyfi olarak kapıyı kapatarak doruğa vardırınca, binlerce işçinin kendiliğinden eylemine neden oldu. Tamamen spontane bir şekilde gelişen eylem, binlerce işçinin protestosuna dönüşürken, büyüyen olaylar İçişleri Bakanı'nın olay yerine gelip görevliler adına özür dilemesi ile ancak yatıştı. Bakan işçilere söz üstüne söz vererek, sıkıntıları çözeceğini ve geçişleri kolaylaştıracağını söyledi.

Birçok kişi hükümetin gerçek niyetinin kapıları tamamen kapatmak olduğu konusunda endişe duyuyor. Ancak özellikle alışveriş krizi ve Pergama (Beyarmudu) sınır kapısında yaşanan olaylarda halkın gösterdiği tepki böyle bir girişimin başarılı olamayacağının göstergesi oldu.

2002-2003 tarihlerindeki kitle eylemleri sonucunda açmak zorunda kaldıkları sınır kapıları, egemenleri rahatsız etmektedir. Belki de alışveriş krizi ile Pergama deneyi de bu rahatsızlık sonucu halkın nabzını ölçmek amacıyla gündeme getirilmiştir. Ancak yaşanan olaylar, kitlesel eylemlilikler durulsa da, Kıbrıs Türk halkının kapıların kapatılmasına izin vermeyeceğini açıkça göstermiştir.

Tüm kısıtlamalara karşı

Kıbrıs Türk halkı, Annan Planı referandumları sonrası "hayır" diyen Kıbrıslı Elenlere yönelik şövenist propagandadan etkilenmiştir. Ancak bu etkilenme, barış talebinden, adanın yeniden birleştirilmesi arzusundan ve yeniden yakınlaşma hayalinden vazgeçmesine neden olmamıştır. Kıbrıs Türk halkı sınır kapılarına yönelik şövenist her müdahaleye ciddi tepkiler göstererek hâlâ barış talebinin arkasında olduğunu ispatlamaktadır. Aynı olgu Lokmacı'daki (Ermu) köprünün halkın baskısı sonucunda yıktırılmasında da gözlemlenebilir.

Baraka olarak, halkların yeniden yakınlaşmasının; Kıbrıslı Türklerin ve Kıbrıslı Elenlerin ortak mücadelesinden geçtiğine inanıyoruz. Bu sebeple de temasımızı kolaylaştıran kapıların açık tutulması, daha fazla kapının açılması ve geçişler üzerindeki her türlü kısıtlamanın kaldırılması için mücadele ediyoruz.

Münür Rahvancıoğlu
Baraka Kültür Merkezi, Kıbrıs

Nükleer silah nedir?

Atom çekirdeğinin fizyon, füzyon ya da her ikisinin karışmasıyla oluşan bir kimyasal reaksiyon ile enerji açığa çıkması sonunda oluşan patlamayı yaratan her türlü silaha genelde nükleer silah adı verilir. Nükleer reaksiyon sonucunda enerji ortaya çıkartan silahlar için farklı isimler kullanılmaktadır; atom bombası, hidrojen bombası, nükleer silah, fizyon bombası, füzyon bombası, termonükleer silah gibi... Bu tür silahlar ilk olarak "atom bombası" olarak adlandırılmıştır.

Nükleer silahlar, yok edici etkilerini sağlayan nükleer reaksiyonlara ve tasarımlarındaki ayrıntılara göre çeşitli biçimlerde gruplandırılabilirler. Fizyon ve füzyon silahlarının genel özelliği atom çekirdeğinin transformasyonu sonucu etrafa enerji yaymalarıdır. Bu açıdan bütün bu tip patlayıcı araçlar için en uygun genel terim "nükleer silah"tır. Füzyon silahları oluşan nükleer reaksiyonun temel bileşeni hidrojen izotopu olduğundan "hidrojen bombası" olarak adlandırılır.

Bir megatonluk bir nükleer bomba 300 km²'lik bir alan içinde yaşayanların yüzde 90'ını öldürebilir.

Uranyum zenginleştirme

Zenginleştirilmiş uranyum, içeriğindeki Uranyum-235 (kim. sembol 235U) oranı belirli yöntemlerle doğal seviyelerin üzerine çıkartılmış uranyum karışımıdır.

Elektrik enerjisi için yakıt olarak kullanılabilse de asıl kullanım alanı savaş başlıkları ve nükleer silahlardır.

2007 yılında dünyada 2000 ton üretilen seyreltilmiş uranyum kritik bir önem taşır. Elde edilme yöntemlerine bağlı olarak az, orta ve yüksek üç çeşit olarak sınıflandırılır.

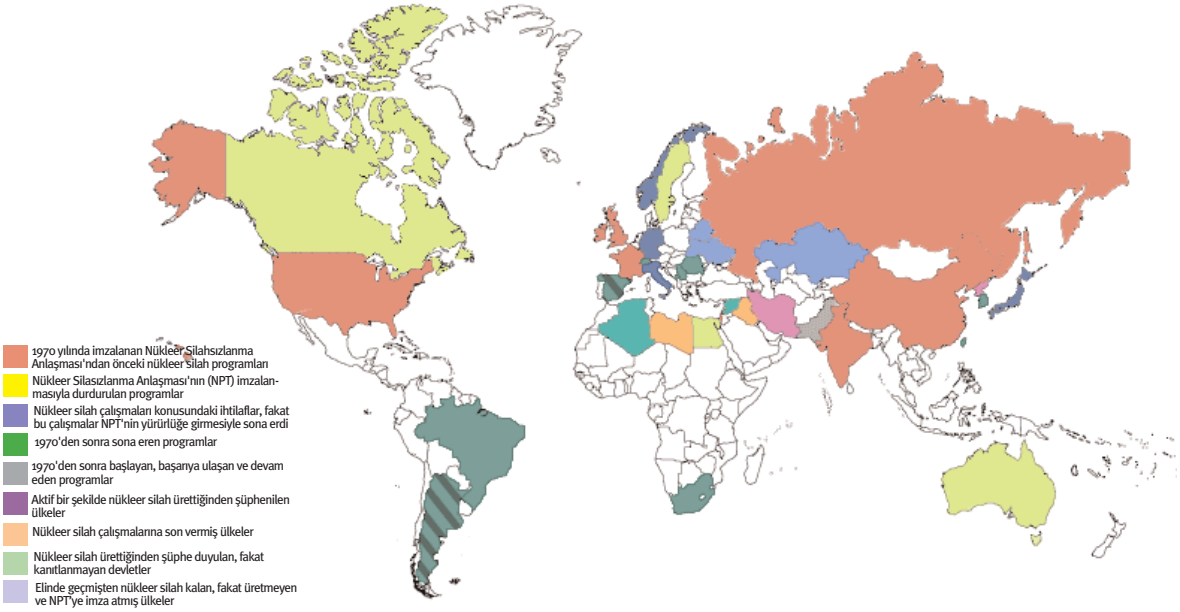

Nükleer silahlar hayatı sona erdirebilir

AKP, Enerji Bakanı Hilmi Güler'in ağzından nükleer santral yapacağını ısrarla yineliyor. Akkuyu'da bir nükleer santral kurulmasına dönük ihale şartnamesi açıklandı. Şimdi hükümet bir şirketle anlaşacak ve nükleer santral inşa sürecine dönük adımlar atılacak. Dev Amerikan şirketi Westing House'a yeşil ışık yakıldığı söyleniyor.

Adana'da İncirlik'teki Amerikan askeri üssünde 90 tane nükleer başlıklı bomba var.

AKP, Türkiye'ye birden fazla nükleer santral kurmak isterken Ortadoğu'yu dolaşan Bush, ABD etrafında bir nükleer ortaklık istiyordu.

Türkiye ABD etrafında oluşan ve 19 ülkenin ortak olduğu Global Nükleer Enerji Ortaklığı'nda (GNEP) gözlemci statüsünde yer alıyor.

Aslında Bush dünyadaki, özellikle ortadoğudaki ortakları hızla nükleer santral inşa etme peşinde. İngiliz hükümeti aynı Türk hükümeti gibi nükleer santrallere evet dedi.

Nükleer santraller elektirik enerjisi üretmek için mi kuruluyor? Pahalı, verimsiz ve tehlikeli bu yöntemin kullanılması siyasi bir tercih ve militarist amaçlara hizmet ediyor.

ABD dünyadaki en büyük nükleer güç ve teknolojisini paylaştığı İsrail'le birlikte nükleer silahlanmayı kışkırtıyor.

Türkiye de Mısır, Suudi Arabistan, Ürdün, Suriye gibi bu anaforun içerisine çekiliyor.

Tüm dünya ekonomilerinin serbestleştirilmesini, kuralsızlaştırılmasını ve küresel şirketlere açılması bombalarla sağlanıyor. Nükleer santraller ve nükleer silahlar, yeni-liberal hükümetlerin siyasal tercihleri. AKP de nükleer lobilerinin hizmetinde, Sabancı, Zorlu gibi kasalarını durdurmakla meşgul.

Türkiye, ABD'ye hep sadık oldu. Soğuk savaş yıllarında Rusya'ya karşı topraklarına nükleer silahların yerleştirilmesine izin verdi. Türkiye'nin bir başka nükleer dostu ise İsrail. Ortadoğu'da nükleer sahibi tek ülke olarak kan akıtmaya devam ederken Türkiye'yle arasında sıkı bir askeri işbirliği bulunuyor. Tablonun bütünü Türkiye'nin bir nükleer felaketin merkezi yapılmak istendiğine işaret ediyor.

Nükleer silahların olduğu bir dünyada yaşam her an tehdit altındadır. Barışçıl amaçlı nükleer enerji olamaz.

İncirlik Üssü'nde ABD'ye ait 90 nükleer bombanın varlığına izin veren Türkiye'de nükleer santrallerin inşasını durdurmak zorundayız.

Plütonyum:15 kadar izotopu bulunan yapay metalik element. Nükleer reaktörlerin çalışması sırasında üretilen bu maddenin 4-5 kilogramı bir atom bombası yapmak için yeterli. Çok zehirli ve kanserojen bir madde olan plütonyum, çıkardığı alfa ışınları ile canlı dokuyu tahrip eder, onyıllar boyu doku içinde kalarak kemik kanseri, akciğer kanseri, kan kanseri (lösemi) ve diğer kötü huylu tümörlere, en önemlisi de kuşaklar boyu sürecek genetik yıkım ve sakatlıklara neden olur. Plütonyumun ömrü 250.000 yıldır.

"İnsanlığın artık varlığını tehdit eden bir düzeye gelen ve ne yazık ki kimsenin pek fazla tartışmadığı en büyük tehlike, bir nükleer savaş olasılığı. Amerika'nın önde gelen askeri stratejistleri, ülkenin en muhafazakar dergilerinde felaket riskinin arttığını tartışıyorlar. Bu tartışmaların hızlanmasına neden olan, ABD silahlı kuvvetlerinde görülen dönüşüm. Silahlı kuvvetlerin saldırı amaçlı silahlanma kapasitesinde büyük bir artış var. Buna uzayın askerileştirilmesi de dahil. Önde gelen uzmanların da işaret ettiği gibi, bu dönüşüm, Amerika'nın potansiyel karşıtlarını da saldırı amaçlı silah kapasitelerini güçlendirmeye itiyor. Ruslar, Bush yönetiminin Washington'da iktidara gelmesinden bu yana, nükleer yeteneğini büyük ölçüde arttırdı. Çin de aynı şeyi yapıyor. Ve bu yeni nükleer silahlar büyük ölçüde otomatik uyarı sistemlerine bağlı. Stratejik analiz yazılarında her an bir kaza olabileceğine işaret ediliyor. ABD'deki sistemlerin sürekli yanlış alarm verdiğini ve bir füzenin otomatik olarak ateşlenme tehlikesinin insan müdahalesiyle önlendiğini biliyoruz. ABD'nin karşıtlarının sistemleri ise daha az güvenli ve bir kaza çıkma olasılığı yüksek. Bütün bunlardan dolayı nükleer savaş tehlikesinin giderek büyüdüğünden bahsetmek hiçbir şekilde felaket tellallığı değil." **Noam Chomsky**

Emperyalist savaş atom bombasını yarattı

I. Dünya Savaşı'nın ardından emperyalist devletler yeni savaşa hızla hazırlanmaya başladı.

1930'lardan başlayıp 2. Dünya Savaşı yıllarında hızlanan atom bombası yapma çalışmaları, 1945 yılının Ağustos ayı başlarında ABD'nin ilk atom bombasını yapmayı başararak Japonya'nın Hiroşima kentinde kullanmasıyla sonuçlandı.

1945 Temmuz'unda Japon uçaklarının Pearl Harbor'daki Amerikan Üssü'ne saldırısı önceden bilinmiş, fakat durdurulmamıştı. ABD ağır bir misilleme yaparak II. Dünya Savaşı'ndan zaferle çıkmak ve dünyayı kendi hegemonyası etrafında şekillendirmek istiyordu. Atom bombaları bunun için kullanıldılar.

6 Ağustos 1945 günü 60 kg Uranyum- 235 içeren ve "Little Boy" ismi bomba, 10 bin metre yükseklikten saat 8.13'te atıldı. Bomba saat 8.15'te Japonya'nın Hiroşima şehrinin 580 metre üzerinde patladı. İlk anda 70 bin insan buharlaştı. Yüksek sıcaklıktan dolayı insanlar asfalta yapıştı. Bir hafta boyunca şehre asit yağdı. İki ay içerisinde radyasyon sebebiyle 70 bin insan daha hayatını kaybetti. 60 bin kişi de beş yıllık süre içerisinde ölünce Hiroşima'nın bilançosu ilk beş yılda 200 bin insanın ölümü, onbinlerce insanın da sakat kalması oldu. Radyasyon yayılımının etkileriyle rakamın 300 bine ulaştığı sanılıyor.

"Fat Man" isimli ikinci bomba üç gün sonra Nagazaki kentine düştü. Patlama 22 kiloton TNT gücüne eşit 8 kg plütonyum-239 kullanılarak gerçekleştirildi. 75 bin kişi anında kavruldu, bir o kadar insan da beş yıl içerinde yaşamını yitirdi.

Japonya savaştan çekildi. Artık nükleer çağ başlamıştı.

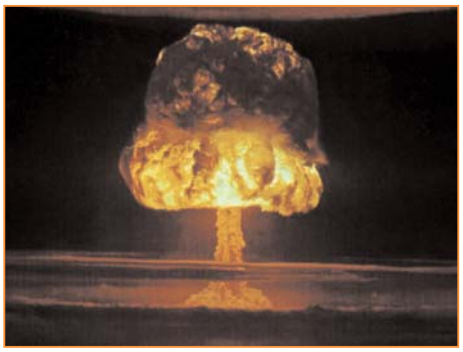

Soğuk savaş:

Felaketin eşiğinde yaşamak

Atom bombaları II. Dünya Savaşı'na son verdi. ABD ve SSCB arasındaki şimdi soğuş savaş diye adlandırılan dönem başlamıştı.

ABD'yi takip SSCB 1949 yılında ilk nükleer denemeyi gerçekleştirdi.

1952 yılında ABD tarafından "Little Boy"dan 700 kat daha güçlü hidrojen bombası üretildi. Sovyetler hidrojen bombasını 1953 yılında, İngilizler ise 1957 yılında üretebildiler. Nötron bombası 1977 yılında yine ABD tarafından geliştirildi. Emperyalist ülkeler nükleer silah üretme yarışına girdiler. Ancak asıl nükleer yarış ABD ve Rusya arasındaydı. İki büyük güç egemenlik altındaki alanlara yerleştirdikleri silahları birbirlerine çevirdiler.

Rusya'nın Küba'ya nükleer bomba yerleştirme girişimiyle iki nükleer güç 1962 Ekim'inde ilk kez doğrudan karşı karşıya geldi. Bu dönem dünya popüler kültürüne 'birinin kırmızı düğmeye basması', karşılıklı olarak nükleer bombaların kullanılması sonucu yaşanan yıkım olarak kalıcı bir iz bıraktı.

1945-1990 arasında gerilim çoğu zaman doğrudan karşılaşma olmadan sürdü. Dünya nükleer silahlarla doldu. Bugün dünyada 27 bin nükleer füze başlığı var.

Doğu Bloku'nun yıkılmasıyla birlikte nükleer silahların sınırlandırılmasına gidilse de 1990'lar ve 2000'lerdeki onlarca bölgesel savaş, Irak'a ABD müdahaleleri ve işgalle birlikte dünya yeniden bir nükleer çılgınlığa sürüklenmeye başladı.

Venezüela:

"Fakat Chavez, yolsuzlukla ve baskıcı olmakla eleştirilen ve hala kapitalist toplumsal ilişkilerin hakim olduğu bir ekonomi ile yönetilen bürokratik bir devletin başında kalmaya devam etti."

Sokaklar seçkinlere karşı

Alex Callinicos

"Vatan, sosyalizm ya da ölüm." Hugo Chavez, bir yıl önce, büyük bir seçim zaferinin ardından Venezuela Devlet Başkanı olduğunda bu sözlerle yemin etmişti.

Chavez'in bu yeminle, "Bolivarcı devrime" doğru gidişi ağırdan aldığını ilan etmesi aslında bir uyarı. Chavez, "Yürüyüşün hızını yavaşlatmam için bana baskı yapıyorlar", dedi.

Bu hareket, hükümetin 2 Aralık'ta yapılan yeni anayasa referandumunda yenilmesinin ardından geldi.

Chavez, dünyadaki herkesin neoliberalizme ve emperyalizme karşı olduğunu, kendisinin George Bush'u yeneceğine inandığını ve kapitalizme alternatif yaratma konusunda kazandığı zaferi desteklediğini sanıyordu. "21. yy sosyalizmi" çağrısı, Sovyetler Birliği'nin yıkıldığı ve kapitalizmin sahadaki tek oyuncu olarak kabul edildiği günden beri süregelen dönemin sonuna işaret ediyor gibi görünüyordu.

Fakat, Chavez'in bulunduğu pozisyon her zaman bir çelişkiye dayandı. Onu, 2002 yılının Nisan ayında sağcıların ellerinden ve devrilmekten kurtaran Karakas'ın yoksullarıydı. Bu yoksullar, başkanlık sarayının etrafını çevirdiler ve darbecileri onu serbest bırakmaya zorladılar.

Fakat Chavez, yolsuzlukla ve baskıcı olmakla eleştirilen ve hala kapitalist toplumsal ilişkilerin hakim olduğu bir ekonomi ile yönetilen bürokratik bir devletin başında kalmaya devam etti. Böylece, politikaları ayrı taraflara yöneldi.

Chavez, tabanını korumak için Venezuela'nın zengin petrol kaynaklarını kullanarak sosyal reformları hayata geçirdi. Bolivarian Circles (Devrimi savunmak ve elektrik, okur-yazarlık kampanyaları, barınma, elektrik ve su sağlayan bir taban örgütü) ve Toplumsal Görev gibi kurumlarla, tabandaki aktivistler arasında bağ kurulması ve onların başkanlık yanlısı inisiyatifleri desteklemek üzere harekete geçirilmesi amaçlanıyordu.

Fakat Washington ve Venezuela oligarşisinin düşmanca tutumuyla karşı karşıya kalan Chavez ve müttefikleri, aynı zamanda, devlet aygıtı üzerindeki kontrollerini artırma eğilimine girdiler.

Dolayısıyla, hükümet yanlısı bir kitle partisi olan United Socialist Party of Venezuela (Venezuela Birleşik Sosyalist Partisi – PSUV), halkın desteğini almak üzere kanal açmak için kurulan yukarıdan aşağıya bir inisiyatif oldu. Önerilen yeni anayasada dikkate değer reformlar vardı, fakat bu anayasa, aynı zamanda gelecekte yapılan seçimlerde süresiz olarak yeniden ve yeniden aday olabilmesinin önünü açıyordu.

Yolsuzluk

Bu referandumun sonucu aslında sağın zaferi değil. Hayır oylarının sayısı, son başkanlık seçiminde sağın adayının aldığı aldığı oylardan sadece 200 bin adet daha fazla.

Asıl sorun, Evet oylarının, Chavez'in son seçimde aldığı oylardan üç milyon daha az olması.

Venezuela Hükümeti'ne danışmanlık yapan Stephanie Blankenburg, New Statesman'da şöyle yazıyor; "2 Aralık'taki sonuçlar, aslında, 'Chavezci sokakların', yine 'Chavezci seçkinleri' protestosuydu." Yiyecek sıkıntısı, enflasyon ve yolsuzluğun yarattığı memnuniyetsizlik, Chavez'in tabanının büyük bölümünün seçime katılmamasına yol açtı.

Chavez'in U-dönüşü yapması, bu memnuniyetsizliğin varlığının onaylanmasıdır. Chavez, suça ve yeiyecek sıkıntısına karşı mücadele edeceğine söz vermişti.

Sorun şu ki, bu problemler devrimci süreci yavaşlatmakla değil, onu hızlandırmakla, yani özel sermayenin ekonomi üzerindeki egemenliğini yıkmakla çözülebilir.

Yolsuzluğun kökü, ancak varolan devlet aygıtının tasfiyesi ve halkın gücüne dayanan kurumların onun yerini almasıyla kazınabilir.

Fakat Chavez, bunun tam tersi yönde hareket etti. 2002'deki askeri darbeyi düzenleyenlere af çıkardı ve iş dünyasıyla bağları bulunan bir askeri görevli olan Ramon Carrizales'i başkan yardımcısı olarak atadı.

Bu durum, 1972-3 yıllarında, solcu Popular Unity Coalition (Halk Birliği Koalisyonu) döneminde Şili'de olanlara çok benziyor.

Amerika'daki Richard Nixon yönetimi tarafından desteklenen sağ, daha açıktan saldırmaya başladıklarında, işçiler bu duruma tepki olarak kendi savunma örgütlerini kurdular.

Fakat, Başkan Salvador Allende bu inisiyatifleri yasakladı ve sağ ile anlaşmaya çalıştı. Allende'nin bu tavrının neden olduğu geri çekilmenin sonucunda, sağ, 11 Eylül 1973'de, askeri darbe girişiminde bulunma cesaretini buldu ve bu darbe Allende'nin ve binlerce solcu militanın hayatının mahvolmasına yol açtı.

Venezuela'da henüz bu noktaya gelinmedi, fakat Chavez'in geri çekilmesi, devrime giden süreçteki en tehlikeli anın göstergesi.

İspanya Devrimi'nin kronolojisi

Eylül 1923
Kral anayasayı değiştirdi ve General Miguel Primo de Rivera'nın başında olduğu bir diktatörlük kuruldu.

Ocak 1930
Primo de Rivera devrildi.

Nisan 1931
Sol yerel seçimleri kazandı. Kral kaçtı. İspanya Cumhuriyeti ilan edildi.

Ekim 1934
Sağcı bir hükümet kuruldu. Asturyas komünü ilan edildi ve silahlı madenciler ayaklandı. Ayaklanmanın sonucunda 5 bin madenci öldü, 10 bini yaralandı ve 809 madenci hapse atıldı.

1934-36
İşçi sınıfına ve sola karşı iki yıl süren baskı dönemi.

15 Ocak 1936
İşçi partileri sosyal ve ekonomik sorunlara değinmeyen Cumhuriyeçi bir program etrafında Halk Cephesi'ni kurdular.

16 Şubat
Halk Cephesi seçimleri kazandı. General Franko ve taraftarları hükümetin hiçbir zaman kurulmaması gerektiğini iddia ettiler.

17 Şubat
Valencia'da işçiler hapishaneleri basarak solcu tutuklular serbest bıraktılar. Halk Cephesi hükümeti kuruldu.

Nisan
Madrid'de gelen grev. Aşırı sağ terör eylemlerine başladı.

17-18 Temmuz
General Franco ayaklandı. Sol genel grev örgütledi.

19 Temmuz
Birçok şehirde işçiler ayaklamarak faşistleri yendi. İşçiler Barselona'nın kontrolünü ele geçirdi.

26 Temmuz
Alman ve İtalyna faşistleri Franco'yu desteklemek için savaş uçakları gönderdi.

14 Ağustos
Franco'nun milliyetçi güçleri Badajoz'u ele geçirdi.

26 Nisan 1937
Guernica'nın bombalanması.

2-6 Mayıs
Barselona sovyeti İspanya Komünist Partisi ve yandaşları tarafından şiddetle bastırıldı.

16 Haziran
Poum liderleri tutuklandı.

Nisan 1938
Milliteçi güçler İspanya'yı ikyi böldü.

Ocak 1939
Franco Barselona'ya bir direniş olmaksızın girdi.

28 Mart
Madrid teslim oldu. İspanya'da Franco'nun faşist rejiminin hakimiyeti tamamlandı.

Özgürlük insanlara duymak istemedikleri şeyleri söylemektir, George Orwell

Orwell, totaliterizm ve İspanya İç Savaşı

Doğan TARKAN

İngiliz yazar George Orwell 21 Ocak 1968'de öldü. Hayvan Çiftliği ve 1984 adlı kitapları ile tanınan Orwell İspanya İç Savaşı'nda da Cumhuriyetçilerin yanında yer aldı.

İspanya'da kaldığı süre içinde yaşadıkları onu çok etkiledi. Cumhuriyeti, işçileri ve köylüleri savunmak için gittiği İspanya'dan büyük bir düş kırıklığı ile döndü.

Faşizmin yanı sıra stalinizm ile de tanışmıştı.

İspanya'dan döndükten sonra 1945'de yazdığı Hayvan Çiftliği ve 1949'da yazdığı 1984 adlı kitaplar faşizm ile stalinizmin etkisini taşır.

Orwell kendi hükayesini şöyle anlatıyor:

"Önce Burma İmparatorluk Polis teşkilatında beş yıl çalıştım. Bu işten ayrıldıktan sonra büyük bir yoksulluk yaşadım.

"Bu benim otoriteye isyanımı okluştururken bir yandan da işçi sınıfı fark etmeye başladım.

"Polis teşkialtındaki işim ise bir anlamda emperyalizmi anlamama ve tanımama yardımcı oldu.

"Ama bu deneylerin hiçbirinden net politik sonuçlar çıkmadı.

"Bunların ardından Hitler ve İspanya İç Savaşı geldi. 1935'in sonuna geldiğimizde hala kafam net değildi.

"1936-37 yıllarında İspanya İç savaşı ve yaşanan diğer gelişmeler nerde durduğumu kavramamı sağladı. 1936'dan bu yana yazdığım her satır doğrudan ya da dolaylı olarak totaliterizme karşıdır ve demokratik sosyalizmden yanadır."

Orwell İspanya'da ne yaşadı?

Halk cephesi adı altında birleşen çeşitli sol partilerin 1936 yılının başında yerel seçimleri kazanması İspanya sağının şiddetli tepkisi ile karşılandı. İspanya mutlakiyetten monarşiye geçilen 1923 yılından o güne kadar aralıksız bir biçimde sağ diktatörlükler tarafından yönetilmişti ve bütün bu hükümetler işçi sınıfına ve sola ağır bir biçimde saldırmıştı.

Halk Cephesi'nin zaferinin hemen ardından bir yandan işçiler her yerde ayaklanarak faşistleri püskürtürken diğer yandan da faşist hareketin lideri general Franco İspanya'nın kontrolündeki Fas'da topladığı ordu ile iç savaşı başlattı.

Almanya ve İtalya'daki faşist rejimler General Fronco'ya derhal para, uçak, silah ve "uzman" desteği verdiler.

Barselona: Devrim ve karşı devrim

İspanya devriminin en önemli gelişmesi ise Barselona'da yaşandı. Barselonada yaşananlar George orwell'in görüşlerinin nihai şekillenmesini sağladı.

Mayıs 1937'de Barselona'da 5 gün süren bir İç Savaş içinde iç savaş yaşandı. Bu iç savaşın sonucu İspanya devriminin de kaderini belirledi.

Barselona 1936 Temmuz ayından itibaren işçilerin kontrolündeydi. Kentte anarşist sendika CNT ve troçkizme yakın devrimci marksist POUM adlı örgüt etkindi.

İspanya Komünite Partisi bu iki akımın önünü kesmek istiyordu ama daha önemlisi Barselona'da ki işçi hakimiyetine son vermek istiyordu.

Mayıs ayında Komünist Partisi Stalin rejiminden aldığı silahlarla Barselona'ya saldırdı. CNT ve devrimci marksist POUM yenildi. Ardından stalinist baskı başladı.

Sovyetler Birliği'nden gelen gizli servis elemanları İspanya'da gizli hapishaneler kurdular, buralarda işkencehaneler işe başladı. Cumhuriyeti savunmak için İspanya'ya gelen gönüllüler Sovyet gizli servisinin hedefi oldu. Özellikle de POUM'a destek verenler.

B u arada Cumhuriyeçi hükümet içinde sağcı unsurlar giderek hakim olmaya başladılar. Sosyalist Parti'nin sol kanadından olan başbakan Largo Caballero Komünist Partisi'nin POUM'a karşı harekat istemesine karşı durduğu için devrildi yerine sağ kanattan Juan Negrin seçildi.

Negrin'in başbakan seçilmesinden sonra POUM yasa dışı ilan edildi. Örgütün önde gelen lideri Andreu Nin işkence altında öldü. Nin'in yanı sıra sayısız POUM üyesine işkence edildi, öldürüldü ve binlercesi hapishanelere dolduruldu.

19237'de POUM'a göre Cumhuriyetçi hapishanelerde 15 bin antifaşist yatmaktaydı.

Bu arada bütün işçi örgütleri silahsızlandırıldı. Milis örgütü dağıtıldı ve yerine Cumhuriyetçi ordu kuruldu. Ağustos ayhında Askeri İstihbarat Örgütü adlı gizli polis örgütü kuruldu.

Bu siyasal gelişmelerin yanı sıra devrim sırasında kollektifleştirilen fabrikalar ve topraklar eski patronlarına ve toprak ağalarına iade edildi.

Komünist önderlik altındaki Cumhuriyetçi ordu son olarak Doğu Aragon'a girerek bu bölgedeki komünal yönetimi yıktı ve binlerce işçi ve emekçiyi göz altına aldı.

Halk Cephesi ve Komünist Partisi bütün gücüyle dünyaya kendisinin kabul edilebilir bir rejim olduğunu ve kapitalist demokrasiyi savunduklarını kanıtlamaya çalışıyordu. Amaç Almanya ve İtalya'ya karşı Fransa ve İngiltere'nin desteğini kazanmaktı.. Oysa Cumhuriyetçiler tamamen yenildikten hemen sonra İngiltere ve Fransa derhal Franco'nun faşist rejimini tanıdılar.

Komünist Partisi'nin taktiğine karşı tek geçerli taktik devrimci taktikti. Yani işçilerive köylülerin silahlandırılması, devrimin yayılarak sürdürülmesi, milis örgütlenmesinin devam etmesi.

Ne var ki devrimci güçlerin zayıflığı buna izin vermedi. Devrimci marksist bir örgütlenme olan POUM iktidarın işçi ve köylülerin seçilmiş organlarına verilmesi kararı almasına rağmen 1937'de stalinist güçlere yenilmekten kurtulamadı.

Halk Cephesi ve Komünist Partisi devrimi bastırmak için bütün gücünü ve olanaklarını kullanırken Franko'nun faşist ordusu ilerliyordu.

Barselona'da devrimcilerin katledilmesinden altı ay sonra faşistler İspanya'yı ikiye ayırmayı başardılar.

Birbuçuk yıl sonra ise Franco faşist ordularının başında Barselona'ya girerken şehir artık direnmiyordu çünkü direnecek bütün güçler Halk Cephesi ve stalinist Komünist Partisi tarafından imha edilmişti.

George Orwell bütün bunları yaşadı ve yaşama bakışı bu gelişmelerle şekillendi. Hayvan Çiftliği ve Bin Dokuzyüz Seksen kitapları da bu deneylerin ürünü.

Stalinistlerin öldürdüğü POUM'un lidxeri Andreu Nin

George Orwell

Irak'ta dayanışma, mücadele ve direniş

Sosyalist işçi'nin kardeş yayını Socialist Review dergisinin editörü Judith Orr, Iraklı yazar ve aktivist Haifa Zangana ile, Iraklı kadınların ülkelerini özgürleştirmek için verdikleri mücadele hakkında konuştu. Haifa Zangana'nın City of Widows (Dullar Şehri) adlı kitabı kısa süre önce yayınlandı.

Siz, Saddam rejimi zamanında, aktif bir komünist iken tutuklandınız. Sizin hapiste hayatta kalmanızı sağlayan annenizin cesareti ve kararlılığı oldu. Bu deneyimin, bir yazar ve aktivist olarak üzerinizde nasıl bir etkisi oldu?

Eğer annem olmasaydı, ben de birlikte tutuklandığım diğer üç kişi gibi asılmış olabilirdim. 1970'lerde Irak'ta kadınların asılması nadiren görülen bir durumdu. Diğer üç arkadaşımı asarken beni haklarında çok önce idam kararı verilmiş, fakat asılmamış kadınların yanına koydular. Fakat eğer annem tutuklanmamı protesto etmek için o kadar çok şey yapmamış olsaydı, asılmasam bile, tamamen kaybolabilirdim. O günlerde yaşadığım işkenceyi hiçbir zaman unutamadım. 2003 yılında Amerikan ve İngiliz işgalinin yarattığı dehşetin nedeni sadece bombalama değil, aynı zamanda Irak halkına uyguladıkları işkencedir. Guantanamo'da hala işkence yapılıyor, ve Irak'ta Ebu Garip'in korkunç fotoğrafları ortaya çıktıktan sonra bile işkence bitmedi.

Amerikan ve İngiliz hükümetleri, Irak'ı işgal etme nedenlerinden bir tanesinin kadınları özgürleştirmek olduğunu iddia etmişlerdi. Bu fikri kabul eden kadınları 'sömürgeci feministler' olarak adlandırıyorsunuz.

Kadınlar, Saddam rejimine karşı yıllar boyunca mücadele ettiler ve kimse bunu fark etmedi. Fakat, işgalden birkaç ay önce birdenbire medyada kadınlar hakkında haberler ve yazılar çıkmaya başladı. Women for a Free Iraq (Özgür Irak İçin Kadınlar) adlı bir örgütlenme kuruldu ve iki ay içinde Amerikan medyasında bu örgüt hakkında haberler çıkmaya, röportajlar yayınlanmaya başladı. Kadınlar, ne kadar kötü durumda olduklarını anlattılar. Tabii ki bunların bir kısmı doğruydu, fakat daha sonra çoğunun sahte olduğu ortaya çıktı. Bu öyküler savaşı haklı göstermek için kullanıldı.

Iraklı kadınlar hiçbir zaman özgürleştirilmeyi bekleyen kurbanlar olmadılar. Amerikan ve İngiliz ordularını, kendilerini özgürleştirecek güçler olarak görmediler. Iraklı kadınların uzun bir özgürlük mücadelesi tarihleri vardır ve eğer 1990'daki BM yaptırımları ve 2003'teki Amerikan ve İngiliz işgali olmasaydı bu mücadele hala devam ediyor olabilirdi. Iraklı bir kadın şöyle diyor, "Şu anda tek isteğimiz onurumuzla gömülmek." Sabah pencereyi açtığınızda, sokaklarda cesetler görüyorsunuz, ve insanlar, gömmek için bile bu cesetlere yaklaşmıyorlar. Dolayısıyla bugün işgal yüzünden kadınların tek istekleri onurlu bir şekilde gömülmeye indirgenmiş durumda.

Kitabınızın başlığından bugün asıl yükü taşıyanların kadınlar olduğu, çünkü erkeklerin çoğunun ya öldürülmüş oldukları ya da hapiste oldukları anlaşılıyor.

2003 yılından beri 1.2 milyon Iraklı öldürüldü ve bunların yüzde 97'si erkek. Çünkü, işgalin ilk üç yılında, kız çocukları, güvenliğin olmaması nedeniyle okula gidemediler, kadınlar ise yanlarında bir erkek olmadan sokağa bile çıkamadılar.

Erkekler, işgalin fiziksel hedefi haline geldikleri için, evin dışındaki işleri kadınlar yapmak zorunda kaldı. Bunun anlamı, petrol almak için saatlerce kuyrukta beklemek, ailenin kayıp üyelerini aramak, ve elektrik gibi temel ihtiyaçların karşılanmasını sağlamaktır. Bu nedenle son yıllarda giderek daha fazla sayıda kadın öldürülmeye başladı.

Her Iraklı ailenin ortalama beş çocuğu vardır, dolayısıyla Iraklı bir erkek öldüğünde geride beş çocukla bir kadın bırakmış oluyor. Böylece Bağdat, 300,000 dulun yaşadığı bir şehir ve Irak bir milyon dulun olduğu bir ülke haline geldi.

Amerika ve Irak'ta, Iraklıların Iraklıları öldürdüğüne dair bir propaganda var.

Irak'ta hiçbir zaman mezhepler arasında savaş olmadı. İşgal beş yıldan beri devam ediyor, fakat bu bölünme ilk günden beri planlanıyor. Amerika'nın önderliğindeki koalisyonun Valisi Paul Bremer, kurulacak hükümetin ve Irak'taki politik sürecin, mezheplere ve etnik temele dayanması gerektiğine karar verdi. Sünnilerin Şiileri, ya da Şiilerin Sünnileri ya da Hıristiyanları öldürdükleri iddiası, Amerika ve İngiltere'nin Irakta kalışlarını, Iraklıların birbirlerini öldürmelerini engellediklerini söyleyerek meşrulaştırmalarını sağlıyor.

Amerika ayrıca, işgale karşı birleşik bir Irak direnişi olduğu gerçeğini de saklamaya çalışıyor.

Evet, böylece Irak halkının direnişini gizliyorlar ve direnenlerin de sadece El Kaideli ya da başka ülkelerden gelen teröristler olduklarını iddia edebiliyorlar. Fakat Iraklıların başka ülkelerden gelen direnişçilere ihtiyaçları yok, onlar zaten direniyorlar.

Irak direnişi büyüyor ve halktan büyük destek görüyor. Bu insanlar dünyanın en büyük askeri gücüne karşı savaşıyorlar. Eğer halktan destek görmese, bu kadar büyük bir güce karşı direniş nasıl bu kadar uzun süre devam edebilir? Biz kendi kendimizi yönetmek istiyoruz, bağımsız ve kendi kaynaklarını kontrol edebilen bir devlet olmak istiyoruz.

Sizce, son zamanlarda İran'a saldırmaktan söz edilmesinin nedeni, Amerikan hükümetinin Irakta yenildiğini fark etmesi ve dikkatleri bu yenilgiden başka bir yöne çekmeye çalışması olabilir mi?

Irak direnişi imparatorluğun yayılmasını engelliyor. ABD bunu beklemiyordu. Onlar, Irak halkının işgal ordularını çiçeklerle karşılamasını ve kısa süre içinde Irak'tan, İran ve Suriye'ye ya da kontrol altına almak istedikleri başka bir ülkeye sıçramayı bekliyorlardı. Fakat Irak'ta başarısız oldular ve bu onların planlarını bozdu. Şu anda Amerikan yönetimi ve ordusu içinde bile savaşa ve işgale karşı çıkanlar var. Önemli olan, önümüzdeki yıl Irakta ne olacağı. ABD Savunma Bakanı Robert Gates, hükümetin Irak'ta askeri üsler kurmasını , yeni bir petrol yasasının çıkarılmasını, kontrolün büyük şirketlere verilmesini sağlayan bir anlaşma imzalanması için baskı yapıyor. Irak halkı böyle bir anlaşmayı kabul etmemeye kararlı ve Basra'daki sendikalar ve işçiler bunun için kıyasıya bir mücadele veriyorlar. ABD, başka bir ülkeye saldırmadan önce bunları uygulamaya başlamak istiyor.

Sizce ABD ve İngiltere'deki savaş karşıtı hareketin nasıl bir rolü var?

Bence savaş karşıtı hareket çok önemli, çünkü Irak ve Afgan halkları kendi ülkelerinde işgale karşı direnirken, özellikle işgalci ülkelerin halklarının desteğine ihtiyaç duyuyorlar.

Bu hareketin ne kadar önemli olduğunu vurgulamaya gerçekten kelimeler yetmez. Ne zaman Irak'ta ya da başka bir yerde bir Iraklı ile karşılaşsam, mücadelelerinde yalnız olmadıklarını hissetmenin kendileri için ne kadar önemli olduğunu anlatıyor. Ayrıca, hükümetlerin politikalarını da etkilemek de çok önemli.

Iraklılar, onurlu ve barışçı insanlar. Savaştan bıktılar ve çok yoruldular, ve dünyanın yardımına ihtiyaçları var. BM yaptırımları döneminde, ve şimdi savaşa ve işgale karşı Irak halkının yanında yer alan örgütlerle bağ kurmak ve çalışmak bizim için gerçekten çok önemli.

Kitabınızın ana teması direniş, fakat kültürel direniş hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Kültürel direniş, en güçlü direniş biçimlerinden bir tanesidir, çünkü insanlığımızın en derin noktalarına değiyor. Şiir, roman, sanat ve günümüzde de blog yazarlığı yapmak gibi modern direniş biçimleri var. Irak'ta müthiş blog yazarları var ve bunların çoğu kadın. Blog yazarları Irak'ta olup bitenleri doğrudan, hiçbir sansür olmadan ve güzel bir dille anlatıyorlar. Blog yazarları, yazılarında aynı zamanda şiiri kullanıyorlar, öyküler anlatıyorlar. Şiir önemli. Iraklı kadınlar içinde Arap dünyasının en önemli şairleri var. Bazı şairlerimiz direnişe yardımcı oluyorlar.

İşgalcilerin yasaklamaya çalıştığı direniş şarkılarımız var.

Gençler bu şarkıları, cep telefonları ve mesajlar yoluyla yayıyorlar ve işgalcilerin bunların yayılmasını engellemesi çok zor.

Direnişin çeşitli yönleri var. Direnen herkesin silah taşıması gerekmiyor.

Devrimin sessiz ihtişamı

Şenol Karakaş

23 Ocak 1898'de Riga'da doğan sinema kuramcısı Sergei Eisenstein'ı sinemayla ilgili olanlar 1925 yılında çektiği Potemkin Zırhlısı filminden hatırlar. Tüm zamanların en iyi filmlerinden birisi olarak değerlendirilen Potemkin Zırhlısı 1905 Rus devrimini anlatır.

İlk filmi ise Glumov'un Günlüğü isimli kısa film çalışmasıydı.

Elli yaşında ölen Eisenstein sinema kuramı alanında eserleri ve yönettiği filmlerdeki yenilik ile bildiğimiz film yapısının oluşmasında çok önemli bir rol oynadı.

Bugün Grev filmi ya da Ekim filmi izleyenlere basit gelebilir. Telgraf ya da telefonla kıtalar arasında haberleşme sağlandığında bu büyük bir devrimdi. Bugünkü internet haberleşme ağı ileriye doğru çok büyük bir hamle olsa da aynı mantığı kullanıyor. Eisenstein sineması da benzer bir biçimde bugünkü sinema sanatının belli başlı köşe taşlarını biçimlendirdi.

Eisenstein sinemayla 1916 yılında, Birinci Dünya Savaşı sırasında Fransa'da tanıştı. Mühendislik okurken güzel sanatlara duyduğu ilgiyle tiyatroya yöneldi.

Eisenstein'ın sinemaya atılması 1917 Ekim Devrimi sayesinde oldu. Tüm Çarlık zorbalığını, bu zorbalığa bağlı kurumları ve sanat ve eğitim sistemini dağıtan Ekim Devrim'inin sinemaya yepyeni ufuklar açmaması beklenemezdi.

Eisenstein 1920'de Proletkult Tiyatrosu'na katıldı. 1923 yılında ise Glumov'un Günlüğü isimli kısa filmini çekti. Bu filmden sonra 1924 yılında Grev, 1925 yılında Potemkin Zırhlısı, 1927 yılında Ekim filmlerini çekti.

Tiyatro ile sinema filmi arasındaki ayrımlar üzerine düşünen Eisenstein'ın bir filmin sahneye koyulması için provadan daha önemli olan tek tek karelerin kurgulanması öncelikli yer tutar. Filmlerinde kurgu, tek tek sahne planları, ses ve çok sayıda görüntü arsındaki uyum, esas olarak da yansıyan görüntünün bilgi yüklü olması arasındaki uyum, Eisenstein'ın vurguladığı gibi Marksist diyalektiğin sinemaya uygulanmasının yenilikçi bir yolu olmuştur. Filmlerinde "karşıtlık yapısı" dediği yöntemi uygulaması da diyalektik yönteme duyduğu ilgiden kaynaklanır. Karşıtı anlatılmayan bir duygu, sahne ya da olay, tamamlanmış sayılmaz.

"Sinemada bir zamanlar kurgunun her şey olduğu ileri sürüldü. Bugün ise kurgu bir hiç olarak görülüyor. Ben kurgunun ne 'her şey' ne de 'hiç' olduğu görüşlerine katılmıyorum. Sinema sanatının biçimsel olarak önemsenmesi gereken bir bölümüdür kurgu." diyen yönetmen, kurgunun önemini şu sözlerle anlatıyor: "*Kurguyu ön planda tutup denemeler yapanların görüşleri farklı farklıdır… Yan yana getirilmiş iki film parçasının teker teker anlattıklarından çok, birinin diğerine olan katkısı, yani ikisinin birlikte algılanmasıdır önemli olan.*"

Potemkin Zırhlısı filmi bütün bu açılardan, kurgu, anlatımın bütünü, müzik, karşıtların birliği gibi bir dizi öğenin bir filmde bu kadar keskin bir biçimde bir araya getirilmesi açısından sinema sanatının zirvesini temsil eder. Ama Potemkin Zırhlısı'nın bir başka önemi daha var. Film sinema tarihinde, burjuva tarih anlayışının savunduğu kahraman edebiyatına son verdi. İlk kez bir filmde kahramanlar bireyler değil işçiler ve yoksullar oldu. Onların dayanışması, mücadelesi, cesareti günlük olayların akışında da önemli tarihsel patlamalarda da belirleyici olanın emekçi kitlelerinin eylem gücü ve enerjisi olduğunu gösterdi.

Belgesel biçiminde çektiği Grev filminden sonra 1905 devriminin 20.yılı kutlamaları için çekilen Potemkin Zırhlısı binlerce planın arka arkaya ve patlamalı bir biçimde akmasıyla, şaşırtıcı bir yenilikti. Filmde yer alanlar oyuncu değil halktan insanlardı. Yine de filmin kadrosunu oluştururken Eisenstein'in binlerce aday arasından yaptığı titiz seçim kapitalizme meydan okuyan 1905 devrimini anlatırken gösterdiği sanatçı özeninin de bir ifadesi. Yıldızlar ve kahramanlar yerine gerçek insanlar sinemada ilk kez bu filme yer buldu.

Potemkin Zırhlısı iki ayaklanmayı dengeli bir biçimde anlatıyor. Zırhlıdaki ayaklanma ve ünlü merdiven sahnesi. Odessa Merdivenleri sahnesi yani Çarlık askerlerinin merdivenlerde gerçekleştirdiği katliam daha sonra çok sayıda filmde bir ustaya saygı duruşu olarak kullanılmıştır. Filmdeki uyanan aslan sahnesi ise yüzlerce yılın baskısından kopan, cesaretine kavuşan halkın patlamasını tek bir görsel simgeyle müthiş bir başarıyla anlatıyor.

Eisenstein ölene kadar hem çektiği filmlerle hem de film teorisine yaptığı katkılarla sinemadan kopmadı.

En etkili eserinin 1925 yılında çektiği film olması, 1917 Ekim Devrimi'nin yarattığı toplumsal değişimle açıklanabilir. Ekim Devrimi kapitalizmin karşılaştığı en büyük meydan okumaydı. En büyük değişimdi. Özgürlükçülüğünün sınırları çok genişti ve emekçiler açısından tarih sahnesine görkemli bir çıkışı ifade ediyordu.

Ne yazık ki devrimin yenilmesi ve stalinist bürokrasinin iktidarı yavaş yavaş ele geçirmesi, Eisenstein'ı da etkiledi. 1929 yılında stalinist bürokrasi tüm toplum üzerinde sansürü geliştirmeye ve baskıcı bir karşı devrim geliştirmeye başlamışken, Eisenstein, "Ancak şimdi gerçek Sovyet sinemasının oluşturulacağı yöntemlerle ilgili kestirimlerde bulunabiliriz, yani yalnızca kentsoylu sinemanın sınıfsal niteliklerine karşı çıkmakla kalmayan aynı zamanda kendi yöntemleriyle bu sinemayı alt eden gerçek Sovyet Sineması'nın yöntemleri." diyebiliyordu.

Ama aynı baskı mekanizması onu da vuracaktı. 1944 yılında gösterime giren Korkunç İvan filmi çok önemli bir film olmasına ve beğenilmesine rağmen, filmin atıfları bürokrasiyi rahatsız ettiği için filmin ikinci bölümü "gösterilemez" damgası yedi. Filmin üçüncü bölümünün sonlanan parçaları ise yok edildi.

Eisenstein'in filmleri

- Korkunç İvan, 1. Bölüm (1943)
- Korkunç İvan, 2. Bölüm (1946)
- Alexander Nevsky (1938)
- Yaşasın Meksika (1930)
- Genel Çizgi (1929)
- Ten Days That Shook the World (1927)
- Ekim (1927)
- Potemkin Zırhlısı (1925)
- Grev (1924)

Aşura

Ayşe Demirbilek

Mustafa ve Övül Avkıran'ın 5. Sokak Tiyatrosu, Garajistanbul'da belleklerden silinmeyecek bir taziye sahneliyor: 'Ashura'. İlk kez 14. İstanbul Tiyatro Festivali'nde oynanan, sonra yalnızca Avrupa'nın değişik kentlerinde sahnelenen oyunun konsepti ve kurgusu Mustafa Avkıran'ın sahneye koyanlarsa Mustafa ile Ödül Avkıran.

Kestirme yoldan tanımlamaya çalışırsak 'Ashura' ilke olarak, birbirleriyle çok uyumlu olmasa da aynı kapta harmanlanmış nesnelerin, simgesel boyutta düşünülürse yaşamların mutlu buluşmasıdır. Bütün Ortadoğu dinlerinde var olan bir kavramdır aşure. Simgesel boyutta da farklı dinler ile kimliklerin, dillerin harmanlanışının simgesi.

Ne var ki, tarihin derinliklerinden beri insan topluluklarında gözlenen sağlıksız bir saplantı, yani 'ben'in 'öteki'ni düşman sayması, buna koşullandırılması, onu kendi alanından uzaklaştırma, hatta yok etme saplantısı içinde oluşunun büyük acılara yol açtığı da bir gerçek. İnsanı mutluluğa götürecek ahlaksal temelleri kurmayı ve toplumsal yapıyı bu yönde oluşturmayı amaçlayan dinlerin bile bu saplantıdan kurtulamamış oluşları da.

İnsanı insan olarak, kendi benzeri olarak görme olgusu, bugün başka uluslarla küresel birlikler oluşturma çabasını güttüğünü ileri süren toplumlarda bile gözlenmekte. Bu 'çağdaş' toplumlar da kendi anlayışlarına aykırı, dolayısıyla da tehlikeli gördükleri 'yabancı'yı her yola başvurarak bünyelerinden atmaya, sılaya sürmeye çalışmaktalar, süremezlerse 'asimile etme' yolları bulmaya. Bu yollardan biri de 'öteki'ne dilini unutturmadır.

'Ashura', Türkiye'de de yaşanmış, yaşanmakta olan bu tragedyayı getiriyor seyirci karşısına, karanlıklardan oluşan gerçek bir tragedya tasarımı içinde (çevre, giysi tasarımı Ali Cem Köroğlu). Bu karanlığı, yok etmeden, iki yandan yol yol delen ışık tasarımı da (Yüksel Aymaz) bir başka hüzün ekliyor bütüne. Mustafa ve Övül Avkıran'sa simgesel öğeler ve bedensel yetkinlikle (koreografi Övül Avkıran) desteklenen ve bir tiyatro şölenine dönüşen bu 'taziye'yi yaratanlar.

Geleneksel anlamda dramatik yapısı olmayan gösterimde bir yandan Anadolu halklarının ve Anadolu'da konuşulan dillerin yakın tarihteki ve bugünkü durumları bilimsel denebilecek bir yolla, 1927'den 1965'e kadarki Umumi Nüfus Tahriri Neticeleri'ne göre verilirken, öte yandan yok olmaya doğru giden bir dilsel zenginlik de sırasıyla İbranice, Ermenice, Arapça, Türkçe, Zazaca, Pontus dili, Rumca, Kıptice, Kürtçe, Lazca, Sefarat dili, Süryanice çevirileri fonda verilen, her biri hüzün dolu türkülerle, seyirciler gözyaşlarına boğarak seslendiriliyor.

Gerçekten de, o Türkçe sıla türküsündeki 'Aslı gurbet harap etmiş köyümü/ Bülbül gitmiş, baykuş kalmış gelele'; o Süryani türküsündeki 'Gittiler, dediler dönecek, gelmediler/ Sokaklar boş, kapıları kapalı gittiler/ Görecekler, söyleyeceğim dönecekler'; o Ermeni türküsündeki 'Yabancı ıssız yollarda/ Anam çağırmakta vatanımdan beni'; o Rumca türkideki 'Ben çaresiz mülteci/ İzmir'den kovdular beni/ Vurdum kendimi içkiye / Vurdum kendimi afyona / Vurdum kendimi' sözleri seyirciye, hangi dili konuşursa konuşsun 'insan'ın doğup büyüdüğü topraklara bağlılığının hüzünlü şiirini getiriyor. Oyunun bildirisi de düşündürücü: Tüm müzik aletlerinin yere bırakılması ve sahnedekilerin yerel simgeleriyle ağızlarını bağlamaları.

Burada müzik tasarımı (İhsan Kılavuz ile Sema) ile müzik düzenlemenin (İhsan Kılavuz ile Kâmil Erdem) oyunun havasını yaratmada, amacı sağlamada büyük katkıları olduğunu da belirtmek gerek, şarkıcılar (Sema, İhsan Kılavuz, Harun Ateş) ile müzik takımının (klarnet Selim Sesler, viyolonsel Çağlayan Çetin, perküsyon İsmet Kızıl ile Torab Hajlesi) olduğu gibi. 'Ashura', mutlaka görülmeli.

DurDe standına faşist saldırı

DurDe Ankara aktivistleri 19 Ocak Hrant Dink anmasına hazırlık etkinlikleri çerçevesinde Konur Sokak'ta 16 Ocak günü stand açmaya başladı. Aynı gün akşam saatlerinde örgütlü, hazırlıklı kalabalık bir grup faşist standa saldırıda bulundu.

Stantda 19 Ocak çağrısı yapan, 301'e karşı imza toplayan ve projeksiyon makinesiyle Hrant görüntüleri sergileyen DurDe aktivistleri önce tehdit edildi. Ellerinde bıçaklar da bulunan faşistler standa gelerek afişleri ve el ilanlarını yırtarken bir yandan da küfür ve tehditler savurdular. Sayıları az olan DurDe aktivistleri soğukkanlı davranarak bir çatışmadan kaçındı ve polisi aradı. Ancak polis gelene kadar ortalığı darmadağın eden faşistler uzaklaşmıştı.

Grup üyeleri ertesi gün bir basın açıklaması yapmak üzere standlarını topladı. 17 Ocak günü sivil toplum kuruluşlarına da çağrı yapan DurDe Ankara ekibi aynı yerde ve saatte kalabalık bir basın açıklaması yaparak olayı protesto etti. Ardından yine 19 Ocak çağrısı yapan standı açtılar. Böylece Ankara'da demokrat insanların mekânı olarak bilinen Konur Sokak'ın faşistlerin gövde gösterisiyle terk edilmeyeceği dile getirilmiş oldu. Hrant'ı öldüren zihniyet onun ölüm yıldönümünde anılmasına bile tahammül edemiyor.

"Neden hepimiz hâlâ Ermeniyiz?"

DurDe Girişimi 19 Ocak Hrant Dink anma etkinlikleri çerçevesinde İstanbul ve Ankara'da "Neden Hepimiz Hâlâ Ermeniyiz?" başlığıyla toplantılar düzenledi.

İstanbul'daki panelin konuşmacıları gazeteci yazar Erdoğan Aydın ve DSİP Genel Başkan Yardımcısı Şenol Karakaş'tı. Irkçı- milliyetçiliğin bugün demokrasiyi getirdiği nokta ve ırkçılığa karşı mücadelenin önemine değinilen toplantıda 19 Ocak gösterisine katılım çağrısı yapıldı.

Ankara'da da aynı başlıkla, TAKSAV toplantı salonunda yapılan toplantıya konuşmacı olarak Hamit Geylani (Hakkâri Bağımsız Milletvekili), İhsan Özbek (Kurtuluş Kilisesi Pastörü) ve Ayhan Bilgen (Barış Meclisi Sözcüsü) katıldı.

Her iki toplantıda da katılımcılar ve konuşmacılar bu sloganın Hrant'ın ölümünün üzerinden geçen bir yıla rağmen güncelliğini koruduğunu, ırkçılığa karşı mücadelede taviz verilmeden kararlı olmak gerektiğini vurguladılar. Toplantılar 19 Ocak gösterilerine katılım açısından önemli bir işlev gördü.

Irkçılık karşıtı söyleşi

19 Ocak günü İstanbul'da Agos Gazetesi önünde yapılan gösterinin ardından Karakedi Kültür Merkezi'nde bir panel düzenlendi. "Irkçılığa Karşı Nasıl Bir Mücadele?" başlığıyla düzenlenen panele konuşmacı olarak DurDe aktivisti Prof. Dr. Baskın Oran ile Roni Margulies katıldı.

Salonun hınca hınç dolduğu toplantıda Margulies, Hrant cinayeti ve sonrasındaki cenaze töreninin toplumda statükocu milliyetçi güçlerle demokrasi güçleri arasındaki kutuplaşmayı iyice su yüzüne çıkardığını vurgulayarak cenazeye katılan yüz binlerin gücüne güvenilmesi gerektiğini söyledi. Baskın Oran ise laik kemalistlerin gerginliği taze tutmak için çalıştığını ve asıl bölücü olanın "Hepimiz Ermeniyiz" diyenler değil milliyetçiler olduğunu vurguladı.

Nükleercilere rahat yok!

18 Ocak'ta İstanbul Lütfi Kırdar Salonu'nda gerçekleşen başlıklı toplantı nükleer karşıtı protestolarla başladı.

Sabahın erken saatlerinde salonun önüne giden KEG aktivistleri 'Nükleer santral istemiyoruz' dövizlerini açtı ve nükleer santral yaptırmayacaklarını vurgulayan bildirilerini dağıttı.

KEG'in ardından nükleer karşıtı platformdan iki aktivist de toplantıyı protesto etti.

Dışardaki protestolar içeride de tartışma yarattı.

Nükleer santral ihalesini almak isteyen Zorlu Holding'in başkanı Mehmet Nazif Zorlu, nükleere ideolojik olarak karşı çıkan azınlıktan ve Türkiye toplumun nükleere karşı genel olarak olumsuz bakışından söz etti. Bu sözler nükleer enerji konusunda Türkiye'de bir uzlaşma olduğunu aynı kürsüden açıklayan Enerji Bakanı Hilmi Güler'i yalanlıyordu. KEG, her yerde nükleercilerin karşısına çıkmaya, kapalı kapılar ardında gerçekleşen planları deşifre etmeye devam edecek

Küresel BAK'tan eylem ve söyleşi

Küresel BAK Irak işgalinin 5. yıldönümünde tüm dünya ile aynı gün etkinlikler düzenliyor. İlk etkinlik tüm şehirlerde yapılacak olan savaş ve işgal karşıtı basın açıklaması. İstanbul'da yapılacak basın açıklaması Taksim Gezi Parkı'nda saat 12:00'de. Aynı gün saat 15:00'te "5 Yıldır Karşı Çıkıyoruz" başlığıyla bir söyleşi yapılacak. Söyleşinin konuşmacıları sanatçı Mehmet Ali Alabora ve BAK yürütmesi üyesi Şenol Karakaş.

Nükleer santrale hayır!

Kampanyaya sen de katıl! Büyük tehlikeyi birlikte durduralım!

İstanbul:
(0532) 396 25 07
İzmir:
(0533) 445 34 68
Ankara:
(0543) 417 06 63
Bursa:
(0542) 500 23 22

www.kureseleylem.org

Okur mektupları

"Katil devlet hesap verecek!"

19 Ocak günü Agos Gazetesi önünde düzenlenen Hrant Dink anma gösterisine katıldım. Gazete önünde saat 14:00'ten itibaren binlerce insan birikmeye başladı. Hrant'ın öldürüldüğü saat olan 15:00'te ise bazı gazetelere göre sayısı 50 bini bulan bir kalabalık birikmişti.

Kalabalığın arasında kimler yoktu ki: Başta Hrant'ın ailesi olmak üzere pek çok tanıdık yüz Agos'un kapısı önündeydi. DTP'den benim görebildiğim 6 milletvekili oradaydı. Oral Çalışlar, Ufuk Uras, Adalet Ağaoğlu, Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül, SDP Genel Başkanı Filiz Koçali, DSİP Genel Başkanı Doğan Tarkan, Ali Bayramoğlu, Zeynep Tanbay… Saymakla bitmeyecek ünlü isim anmaya katıldı. Ama asıl önemli olan bence on binlerce insanın bir yıl sonra aynı gün, aynı saatte, aynı yerde birikmesiydi.

Ertesi günün gazete manşetlerinin büyük bölümünde ve TV haberlerinde bu gösteri yer aldı. Uzun süredir yürütülen milliyetçi propagandaya inat, insanlar kardeşlerinin katlini unutmadıklarını ve davayı takip edeceklerini haykırdılar. En fazla atılan slogan "Katil Devlet Hesap Verecek" oldu. Gerçek katillerin henüz ortaya çıkarılmadığı vurgulandı. Hele Rakel Dink konuşmasında "Bu kan sabunla suyla değil, adaletle temizlenir" deyince kalabalıktan büyük bir alkış yükseldi. Bu gösteri bana bir kez daha güven verdi.

Elif Güzel

Böyle bir günde kendi örgütünü düşünmek

19 Ocak'taki anma genel olarak iyi geçse de sekter sol grupların slogan yarışı bir çok katılımcıyı sinirlendirdi.

Sekterlerin 'politize etmeye' uğraştıkları kitle zaten yeterince politikti. Onların anlamadığı bu taktiklerin hiç bir şey kazandırmadığı. Hrant Dink anmasında grup çıkarını öne koymak gerçekten mide istiyor.

Koray Tatav

sosyalist işçi ne savunuyor?

Aşağıdan sosyalizm

-Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımı kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil, devrim

-İçinde yaşadığımız sistem reformlarla köklü bir şekilde değiştirilemez, düzeltilemez.

-Bu düzenin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur.

-İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir.

-Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

-Sosyalizm için mü-cadele dünya çapında bir mücadelenin parçasıdır. Sosyalistler başka ülkelerin işçileri ile daima dayanışma içindedir.

-Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur.

-Sosyalistler insanların cinsel tercihlerinden dolayı aşağılanmalarına ve baskı altına alınmalarına karşı çıkarlar.

Enternasyonalizm

-Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar.

-Sosyalistler ırkçılığa ve emperyalizme karşıdırlar. Bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar.

-Sosyalistler bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

-Rusya deneyi göstermiştir ki, sosyalizm tek bir ülkede izole olarak yaşayamaz. Rusya, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir.

Devrimci parti

-Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmeli-dir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

-Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır. Bu fikirlere katılan herkesi devrimci bir sosyalist işçi partisinin inşası çalışmasına omuz vermeye çağırıyoruz.

haksızlıkları, mücadalenizi, yorumlarınızı bize yazın

sosyalistisci@gmail.com

sosyalist işçi

■ Z Yayıncılık ve tanıtım hizmetleri Ltd. Şti.
■ Sahibi: Arife Köse ■ Sorumlu Yazışleri Müdürü: Volkan Tamusta ■ Adres: Caferağa Mahallesi, Nail Bey Sokak, No: 9/15, Kadıköy/İstanbul
■ Baskı: Yön Matbaası
■ Yerel süreli yayın, haftada bir yayınlanır
www.sosyalistisci.org

Aile: Kapitalizmin zinciri

Kadının neden ezildiğini anlamak için aileyi, ailenin kapitalizm içindeki rolünü anlamak gerekir.

Feodal aileden kapitalist aileye

Kapitalizmden önce varolan feodal sistemdeki köylü ailesi üretici bir birimdi. Erkek evin reisiydi, fakat kadınlar ve çocuklar da evlerde bir şeyler üreterek eve gelen gelire katkıda bulunurlardı.

Sanayi devrimiyle birlikte, işçilerin büyük kalabalıklar halinde topraklarından kopmaları ve kentlere taşınmalarıyla birlikte bu yaşam biçimi değişti. Kapitalizm, ilk defa üretim araçları üzerinde hiç bir kontrol sahibi olmayan işçi kitlelerini yarattı. Bu yeni sınıfın üyeleri yaşamlarını devam ettirmek için emek güçlerini başkasına satmak zorundaydılar. İlk başlarda, eski bağların tamamen kopmasıyla aile tamamen ortadan kalkmış gibiydi. Erkekler, kadınlar, çocuklar, herkes fabrikalarda, korkunç koşullar altında çalışıyordu. Bu yıllarda kadınların çoğu 30'lu yaşlarında ölüyorlardı. Kadınlar genellikle tekstil fabrikalarında çalışıyorlardı ve 1856 yılında kadınlar işgücünün %57'sini, çocuklar ise %17'sini oluşturuyorlardı.

Ailenin kökeni

Kapitalizmin bu barbarca koşulları, işçileri aile içinde önlem almaya itti. İşçiler, erkeklerin karılarının ve çocuklarının bakımını sağlamasını olanaklı kılacak olan "aile ücreti" için mücadele etmeye başladılar. Bazı feministler, bu tür taleplerin, kadınları evde baskı altında tutmak isteyen erkeklerin çıkarına olduğunu iddia ediyorlar. Fakat "aile ücreti", ailenin sadece erkeğin maaşıyla geçinebilmesini ve böylece kadınların ve çocukların çalışmak zorunda kalmamasını sağladı.

Fakat kapitalizmdeki bu aile biçimi sadece aşağıdan gelen baskıyla şekillenmedi. "Aile değerleri" denilen değerleri işçiler arasında hakim kılmak ve onların gelecek işçi kuşaklarını yetiştirme yükünü omuzlamasını sağlamak için egemen sınıf ideolojik bir mücadele verdi. Tabii ki halen dışarıda çalışan kadınlar vardı, fakat artık kadının asıl rolü evinde olmaktı. Ev kadınlığı rolünü iyi bir eş ve anne olma rolleri izledi. Ve kadın evde yaptığı, yemek yapma, çamaşır yıkama, çocuklara bakma gibi işler için para almıyordu.

1935'de 21 bin civarında olan evlenme sayısı 1955'de 63.4 bin, 1975'de 138 bin ve 2000'de 459.9 bine çıkmıştır. 2000 yılında kaba evlenme hızı yüzde 0.82 olmuştur. 1935'de 2.4 bin, 1955'de 10.5 bin, 1975'de 12.9 bin ve 2000'de 25.7 bin boşanma olmuştur. Boşanma oranı 1935'de yüzde 0.15, 1755'de %0.44, 1975'de yüzde 0.32 ve 2000'de yüzde 0.46 olmuştur. Türkiye'de boşanma oranı hızla artmaktadır.

Değişim var ama özgürlük yok

20. yy'ın ikinci yarısında, daha fazla sayıda kadının işgücüne katılmasıyla kadınların beklentileri yeniden değişti. Kapitalizm istikrarasız ve çelişkilerle dolu bir sistemdir. Evin dışında yaşananlardan etkilenmeyen bir aile olamaz. Kaçmaya çalıştığımız her şey, ekonomik baskı, toplumsal gerilimler, eşitsizlik ve sömürü aileyi de etkiler.

20. Yüzyıl'da aile kurumu iki dünya savaşı yaşadı ve kadınlar bu savaşları sırasında, erkekler savaştan döndüklerinde yeniden evlerine dönmek üzere, kitlesel bir şekilde işgücüne katıldılar. Bu dönem ayrıca, işsizliğin arttığı, sanayilerin yok olduğu ve kadınların geçici değil kalıcı olarak işgücüne katıldıkları bir dönem oldu. Artık kadınlar daha az ve daha genç yaşta çocuk doğuruyor, hiç çocuk doğurmayı düşünmeyen kadınların sayısı artıyor. Doğum kontrol hapı gibi etkenler kadınların beklentilerini değiştirdi. Ayrıca, kadın hareketi, kadının daha güçlü bir pozisyonda olmasını sağladı. Ayrıca, yaşanan bu değişiklikler, çekirdek aile kavramında ve kadının nasıl davranması gerektiği konusundaki düşüncelerde de dönüşüme neden oldu.

Fakat aile günümüzde hala güçlü bir kurum olma özelliğini korumaya devam ediyor. Kadınların yaşamlarındaki bu değişikliklerin bir maliyeti de oldu. Kadınlar, dünyada işgücüne yaşam koşullarının herkes için zor olduğu bir dönemde katıldılar. "Esnek çalışma" vardiya usülü çalışma ve geçici anlaşmalar anlamına geliyor. Kadınlar ve erkekler, 30 yıl öncesine göre daha uzun saatler çalışıyorlar.

Çocuk sahibi olmak hala kadının kariyerini önünde bir engel ve işgücü içerisinde hala cinsiyete dayalı büyük bir bölünme var.

Kadınlar çağrı merkezleri, pazarlama, çocuk ya da yaşlı bakımı gibi daha düşük ücretli işlerde çalışıyorlar. 1960 ve 1970'lerde kadınların uğruna mücadele ettikleri cinsel özgürlük, şimdi doğal bir hakmış gibi görünüyor. Oysa, bugün olan cinsel özgürlük değil, kadınların bir seks objesi olarak görülmesi.

Kapitalizm aslında bütün bu yükleri kadınların omuzlarından alabilir. Örneğin çocuk bakımının ücretsiz olmasını sağlayabilir. Fakat bugün aileler, çocuk bakımının masrafının %93'ünü karşılıyorlar. Kapitalizm için ne büyük bir rahatlık!

Dolayısıyla aile, devlet ve medya tarafından güçlendiriliyor. Kadınların, evde oturup çocuk baktıklarında kendilerini kahraman gibi hissetmeleri, çalıştıklarında ise kötü anne gibi hissetmeleri sağlanıyor.

Yüzyıllar içinde yaşanan değişikliklere rağmen, kadının ezilmesinin kökeninde yatan etkenler değişmedi. Kamulaştırılmış üretim ve özel yeniden üretim arasındaki çelişki hala devam ediyor.

Sınıflı toplumun oluşmasıyla, üretimi yapan kitleler ve üretilen ürün arasında meydana gelen derin çatlağı kapatmamız gerekiyor. Kendimizi ancak bu şekilde, üretim ve yeniden üretim, yani kadın ve erkek arasındaki diğer çatlaktan kurtarmış oluruz.

Frederick Engels, gelecek hakkındaki bir soruyu şöyle yanıtlıyor:

"Bu sorunun cevabı ancak, para ya da toplumun ona sağladığı başka toplumsal güçler yoluyla kadını teslim almaya çalışmayan bir erkek ve gerçek aşk dışında hiçbir koşulda kendisini erkeğe teslim etmek zorunda kalmayan ya da ekonomik kaygılardan dolayı sevdiği kişiyle birlikte olmaktan sakınmayan bir kadın kuşağı ortaya çıktıktan sonra verilebilir. Bu insanlar ortaya çıktıklarında, onların yapmaları gerekenler konusunda bizim bugün düşündüklerimize zerre kadar önem vermeyeceklerdir."

Çöp Sepeti

Ersin TEK

İstanbul'da, Zeytinburnu-Kabataş arasında işleyen Tramvay'a bindiğimde içindeki birçok reklamdan en çok biri dikkatimi çekti: "KANSER TEDAVİSİNDE yeni teknoloji!".

Kanser yaşadığımız yüzyılda giderek artan bir hastalık. Öyle ki, kimi bilim insanları yakın bir gelecekte kanserin kalp hastalıklarının yerini alarak, birincil ölüm nedeni haline geleceğini söylüyorlar. Kanser, öncelikle korkutucu. Pek çok kanser türünün tedavi şansı çok düşük ve aslında "kanserin kesin tedavisi" denilebilecek bir yol da henüz yok.

Reklamdan aklımda kalan, "teknolojik aletlerin fotoğrafları" ile "Cobalt" oldu. Reklam, bu korkulan hastalığın tedavisinde yenilikler iddia eden bir hastanenin ne de süper olduğunu anlatıyordu. Yeni teknoloji, bir umut... "On binlerce lira da olsa borç harç denemeye değmez mi?". Bunun üstüne geçen hafta yayınlanan bir haberi okuyunca kapitalizmin ruhunu anlamaya yaracak bir bulamaç çıkıyor karşımıza. Hamile bir kadın rahatsızlanınca hastaneye kaldırılıyor: Beyin zarı iltihabı. Birkaç gün sonra beyin ölümü gerçekleşen kadının hamile olduğu ortaya çıkıyor. Kocası ise, asgari ücrete yakın bir maaşla yaşamaya çalışıyor. Adamın kararı, kadının yaşatılmaması yönünde, doğal olarak bebeğin de. "Hastane masrafları yüzünden" diyor adam, "bu parayı ödeyemem".

Bugüne kadar, oldukça yavaş ilerleyen SSGSS'ye karşı mücadele hız kazanıyor. Hız kazanmak zorunda da. SSGSS'ye karşı yaptığımız kampanyada bir slogan öne çıkıyordu, "bir tek nüfus cüzdanı yeter". Şimdi ise yeni liberalizmin sloganına karşı yürüyoruz: "Bir tek cüzdandaki para yeter. Ha olmadı, kredi kartı da var, hallederiz".